

DOMOVINA

in KMETSKI LIST

Verwaltung und Schriftleitung · Uprava in uredništvo: Pucničjeva 5 —
Tel. 31-22—31-26 — Erscheint wöchentlich · Izhaja vsak teden

Festbezugspreis jährlich · Naročnina letno Lit 24 — Einzelverkaufspreis
· Posamezna številka Cent. 80.

Velik ljudski tabor v Polhovem gradu

Ljudstvo pod Dolomiti je navdušeno sprejelo pomembni govor
gospoda prezidenta generala Rupnika in drugih govornikov

Manifestacije, ki se vrste ob nedeljah in praznikih v naših pomembnejših krajih, dajejo zavednemu slovenskemu ljudstvu najlepše spricevalo narodne zavednosti in protikomunistične iztrenjenosti. Ljudstvu je dana prilika, da čuje besedo uglednih predstavnikov, še zlasti pa, da pride v stik z g. prezidentom Rupnikom, ki čuti svojo življenjsko nalogo v tem, da stori, kar je le mogoče v današnjih časih, za obstanek in blaginjo slovenskega naroda in njegove krasne domovine. Ti medsebojni stiki omogočajo vedno večje učvrščevanje skupne slovenske fronte.

Prisrčen sprejem g. prezidenta

V vrsti zanosnih protikomunističnih zborovanj se je prav posebno postavil težko preizkušeni Polhov gradec, ki se je preteklo nedeljo izpremenil v en sam velik tabor. Okrašen z mlaji, zastavami in slavoloki je ta zgodovinski kraj sprejel prezidenta generala Rupnika in njegovo spremstvo. Številno prebivalstvo se je zbralo že zgodaj k sv. maši, ki jo je bral višji domobranski kurat dr. Lenček pred ličnim oltarčkom na prostem. Ko pa so prispeli gostje, so bili po stari šegi sprejeti od deklet v narodnih nošah s soljo in kraham ter s kitico cvetja, ovito s trakovi v narodnih barvah. Skupina dečkov in deklic se je z zborna deklamacijo zahvalila gospodu prezi-

dentu in domobrancem za plemenito delo in borbo. Gostje so nato šli med spalirjem šolske mladine in občinstva na častni oder. In že so ob zvokih domobrantskih koračnic prikorakali domobranci. Na čelu so jahali trije konjeniki v narodnih nošah z veliko zastavo in s puškami na ramah. Za domobrantsko godbo je stopal oddelek častnikov, nato domača posadka in nemški oddelek, potem velika skupina gorenjskih domobrancev in zastopstvo domobrantskih edinic iz vseh bližnjih krajev, oddelek gasilcev, kolesarjev in motociklisti. Ves sprevod je bil burno pozdravljen. In vsa množica je pričela peti domobrantsko himno. Ko so se spet zbrale vse edinice, je godba zaigrala »Naprej zastave slave« in stasit domobrantski častnik je ob tem dvignil veliko slovensko zastavo na visok drog.

Po razvitju zastave je polhovgrajski župan Ašič otvoril zborovanje in pozdravil g. prezidenta generala Rupnika, poveljnika slovenskega domobrantskega podpolkovnika Krenerja, podpolkovnika Peterlina in Vizjaka kot zastopnika domobrantskega štaba, okrajnega glavarja dr. Maršiča, vse častnike, župane okoliških občin, narodne noše, posebno pa domobrante z Gorenjske in vse ostale domobrante, nakar je med ovacijami občinstva spregovoril g. prezident general Rupnik.

Govor prezidenta generala Rupnika

Cutim srčno potrebo, da vas, moji zvesti čuvarji in negovalci naših lepih slovenskih Dolomitov, prav posebno toпло pozdravim.

Ne pozdravljam vas tako toпло samo zaradi tega, ker mi je bil že od nekdaj ta prelepi košček slovenske zemlje ljub in drag. Z vsem srcem sem pri vas prav posebno zaradi tega, ker ravno po teh hribih in v teh dolinah udarjajo z zemljo in narodom povezana zvesta slovenska srca, ki so pravčasno spoznala glavnega sovražnika poštenih Slovencev. Zato so se oprijela duševnega in tvarnega orožja, da bi se zoperstavila boljšeizmu, smrtnemu sovražniku človeštva in posebno bogaboječega, miroljubnega in marljivega slovenskega naroda.

Tu so se ta zvesta slovenska srca boljševiski laži za mamljivo »Osvobodilno fronto« in njenim tolovajstvom, capinskim partizanom kmalu uprla. Ni bilo treba dolgo časa, ko so roparske morilce poštenih Slovencev uspešno napadla in jih kmalu nato tudi popolnoma pregnala iz tega predela.

Zares; št. Jošt si je ustanovil prvo protikomunistično stražo. Njemu so sledili vsi Dolomiti s svojim središčem Polhovim gradcem in Notranjska. Po tem so se upale v ta predel, kjer v delu in znoju ljubijo svoj košček naše ljubljene Slovenske v Boga zaupajoči, narodnostno zavedni in samozavestni Slovenci, samo še tolovajske križne patrole, ki so po svoji strahopetni navadi čisto navadnih roparskih tolovajev v okrilju noči in v megli tu in tam zahrbtno izvršile kakšen zločin.

Odklonost, hrabrost in neutrudljiva čuječnost, ki žari iz moči in fantov teh bregov, se je potem hitro razširila na vse strani in se ni ustavila ne ob zaprtem pasu okoli Ljubljane, ne na mejah ljubljanske pokrajine. Borbeni duh teh bregov, ki drvi v boj proti uničenju našega slovenskega naroda po židovsko-boljševiški kugi, bo mogoče ustaviti šele na mejah tega naroda brez ozira na sedanje državne razmejitve. Mora in bo pa vdri tudi tja, od koder je komunistično slo v tej

deželi izšlo. To je, vdri bo tudi za zaporno črto Ljubljane.

Brezpogojno, brez »če« in »toda« se bo slovenski narod, kjerkoli biva, boril z enakim navdušenjem, kot ste se začeli vi, in bo v tej borbi dokazal, da je vreden zasesti svoj odgovarjajoči prostorček v družbi narodov na novo urejene Evrope. V trdnem zaupanju v pravičnost vodje Evrope uravpajočega nemškega naroda moremo mirno in z vso zagrizenostjo voditi borbo proti židovski svetovni nadoblasti alužnim Stalinovim

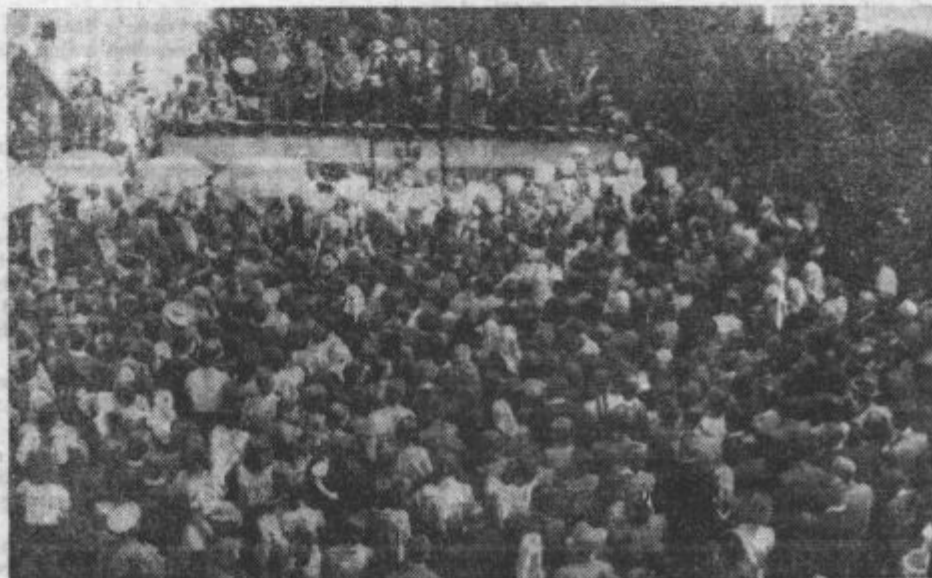
G. prezident govori o narodni zavednosti

in Titovim tolovajem in njihovim pomagačem, to je angloameriškim gangsterjem.

Za uspeh nam jamči naše disciplinirano, hrabro in s pomočjo nemških častnikov in podčastnikov organizirano, oboroženo in izvežbano Slovensko Domobrantsvo. V zvestem bratstvu v orožju s nemškim vojakom, ki je najboljši vojak na svetu, je naše Domobrantsvo tako že marsikateri boj zmagovito izvajalo in tolovajem zadalo uničujoče udarce. Pa to je bil šele začetek. Začelo se bo prav za prav šele sedaj! In to tako, da bodo Titovi tolovaji oslepli in onemeli.

Pa ni samo borba proti komunizmu, ki jo moramo Slovenci z orožjem v roki izvajati. Bojja Previdnost je dopustila to strašno vojno, ki je prizadela vse narode, zato, da med njimi izvede izbor onih, ki so vredni obstoja. Če hoče narod — prav posebno pa mali narod — to svojo preizkušnjo za uveljavljenje prestati, se ne sme boriti s svo hrabrostjo samo s tavnim orožjem. Še mnogo več mora storiti.

Prva stroga in brezpogojna zahteva Usode je, da je narod edin! Zaradi duhovne neednosti je propadlo že mnogo in dosti večjih narodov kot smo mi, ali pa so morali dolga stoletja trpeti, ker se niso mogli zediniti.

Pogled na pestro množico poslušalcev v Polhovem gradu

Tudi mi ne bi nikoli prišli v tako težak današnji položaj, če bi bili edini!

Toda danes ne mislimo iskati krivcev naše neednosti in jim delati očitkov, ker ni čas za to. Spričo težkega položaja, v katerem sedaj mali slovenski narod tiči, iz globine svojega, samo za usodo in bodočnost ljubljene slovenskega naroda zaskrbljena srca opominjam in rotim vse Slovence: »Bodimo edini! — Pustimo vse strankarske razprtije, ki so nas toliko stale. Ne iščite nikakršnih ozkih strankarskih koristi, ker to samo cepi naše sile! Bodite le častni, napram rojaku pošteno, nesebični, na pomoč pripravljeni Slovenci! — Bodite čuvarki naše narodnosti, zvesti negovalci naše skope, toda vseskozi prelepe zemlje, naše ljubljene domovine. — Zaupajte v neskončnega Boga in negujte z vso doživeto notranjostjo vero v Njega! Združite svoje sile za moj Slovenkim Domobranstvom, ki čuva vaše domačije pred boljševiškim navalom in ki je mimo vseh strank nosilec nove vsenarodne miselnosti, katera naj nas edine in složne vodi v novo bodočnost! Bodite zares samo Slovenci! — Bodite strpni z vsemi našimi sosedi, ki govorijo drug jezik, in jih spoštujte! Zahtevajte pa spoštovanje tudi od njih zaradi naših naporov, ki naj svetu dokažejo, da smo — čeprav po številu majhni — zaradi svoje marljivosti, nadarjenosti in poštenosti ne samo soodstojni Evropejci, ampak po rasli, krvi in sposobnosti sorodni našim arijskim sosedom. Če potem naši edinstvo pridružimo še zavest, da si bomo mogli odpomoči edino z lastnimi silami in lastno marljivostjo, in da nam nihče, pa tudi sam ljubi Bog ne bo pomagal, če si sami ne

bomo, bomo tako stopili na pravo pot k vsem pridobitvam, ki bodo našemu malemu narodu v novo urejeni Evropi na razpolago. Na tej pravi poti nam bodo potem tudi naši močnejši in bogatejši sosede radi pomagali.

V tem smislu vas, ljubi moji slovenski rojaki in rojakinje, ponovno pozdravljam in vas prosim, zaupajte in verujte v Boga in v božjo Pravičnost, zaupajte v svojo zemljo in sami vase!

Prebivalstvo je odneslo močne vtise

Odločne, jasne in poštene besede so našle pot v poštena srca, zato je vsa množica sprejela govor gospoda prezidenta z iskrenim pritrjevanjem ter govor neprestano prekinjala s stalnim odobravanjem in z ogorčenimi klici proti komunizmu in njegovim prikritim pristašem, tako da se navdušenje, zlasti ob koncu, kar ni hotelo početi.

Nastopili so še trije govorniki — vodja oddelka aktivne propagande Dore Cergol ter pisatelja Stanko Kociper in Nikolaj Jeločnik — ki so živo navdušili vse poslušalce za borbo proti komunizmu pod vodstvom prezidenta generala Rupnika. Vsa množica je ob zaključku složno zapela himno »Hej Slovenci«, nakar se je počasi razhajala. Gospod prezident pa se je še razgovarjal s prebivalstvom, da spozna domače razmere. Veliki tabor v Polhovem gradu je bil dogodek, o katerem še venomer razpravlja zavedno prebivalstvo pod Dolomiti.

Jasija proti žilavemu sovražnikovemu odporu v hudih bojih dalje naprej in odbile ponovne boljše višje protinapade.

V letalskih bojih je bilo uničeno 39 sovražnikovih letal.

Z ostalega vzhodnega bojišča javljajo le o krajevnem bojnem delovanju na bojnem področju Vitebska.

Na Hrvaškem so čete vojske in SS pod vrhovnim poveljstvom generalnega polkovnika Rendulica, ki so jih podpirali močni oddelki bojnih letal, napadle središče skupin Titovih tolp in ga po večdnevni težki boji uničile. Sovražnik je izgubil po dosedanjih vesteh 6240 mož. Razen tega je bilo zaplenjeno številno orožje vseh vrst in številne preskrbovalne naprave.

V tej boji sta se posebno odlikovali 7. SS planinska divizija »Princ Evgen« pod vodstvom SS Oberführerja Kumma in SS padalsko-lovski bataljon 500 pod vodstvom SS Hauptsturmführerja Rybke.

Nekaj sovražnikovih letal je odvrlo v pretekli noči bombe na Osnabrück. Dve letali sta bili sestreljeni.

Atlantski zid bodo branili do zadnje kaplje krvi

Vojni poročevalec Alex Schmalfluss je opazil, da poveljniki vseh oporišč in odpornih gnezdi v atlantskem zidu pri svojih običajnih poročilih višjim poveljnikom stalno izražajo svojo pripravljenost, da se bodo borili do zadnjega diha. Poročevalec pravi, da vojaki izjavljajo: »Imam nalog, da preprečim vsako izkrcanje ob obali ter branim postojanko proti vsem napadom s kopnega. Svečano sem se obvezal, da bom to nalogo izpolnjeval do zadnje kaplje krvi.« Ker so te posadke sestavljene iz izvežbanih vojakov, ki so se izkazali že v Rusiji, je neizbežno, da se bodo morale invazijske čete zaplesti v zelo hude borbe moza proti moči. Nobenega dvoma ni, da se bodo Nemci še bolj zagrizeno borili kakor so se pri Casinu, zlasti še, ker so se v dolgih pripravah na invazijo temeljito izpopolnili. Ako bo torej zavezniškim četam uspelo, da se bodo izkrcale na obali, bodo morale prestatati boje, ki bodo hujši ko vsi dosedanj. Razlika bo tudi v tem, da nemški vojaki doslej še niso imeli tako sijajno zgrajenih postojank kakor so te na zapadu.

Papeževe izjave kardinalskemu kolegiju

Papež Pij XII. je na svoj rojstni dan 2. t. m. sprejel kardinale in jim je izpregovoril o današnji vojni, ki zavzema vedno grozovitejšo obliko. Opozoril je na hude preizkušnje, ki jih je moral Rim prenesti že v zgodovini, s katerimi pa se ne morejo primerjati stiske v sedanji vojni. Omenil je tudi prevratna stremiljenja sedanosti ter je naglasil nujnost, da ostanejo vsa v skladu z določili krščanskega življenja. Ako ne bodo pri vojskovanju ter pri pripravah za bodoči mir bolje uresničili krščanskih naukov, tedaj so tega krivi spori v krščanskem svetu in verski pokreti, ki so se ločili od katoliške cerkve. Glede bodočega miru je rekel papež: Na svetu morajo imeti vsi narodi možnost, da svobodno razvijajo svoje narodne sile. Izrazil je upanje, da bo svetu prihranjeno nadaljevanje vojne z nadaljnjo zaostrovanjem vojnih metod, ter je zaključil nagovor z željo, da bi svet z božjo pomočjo kmalu spet zagledal zarjo miru.

Proti letalskemu nasilju

Brezobzirni načini letalskega bojevanja proti Nemčiji vzbujajo med nemškim narodom in po Evropi silno ogorčenje. Sovražni letalci ne mečejo samo bomb na stanovanjske okraje nemških mest, ne rušijo samo dragocenih zgodovinskih spomenikov in kulturnih ustanov, marveč tudi streljajo na vsakogar, ki ga zagledajo, na ženske prav tako kakor na starce in otroke. Zaradi tega je nemški minister dr. Goebbels objavil članek, v katerem pravi, da odslej nikakor ne bo mogoče ščititi sovražnih napadalcev, ako bo nemško ljudstvo z njimi samo obračunalo.

Človeška vest se upira takim umorom

Marsejski škof Dela je dal prečitati v svoji škofiji pastirsko pismo, ki vsebuje oster protest proti severnoameriškemu bombniškemu strahovanju. V pastirskem pismu piše, da je resna dolžnost nas, da dvignemo v imenu vseh svečani protest proti zločinu proti našim sosedom. Človeška vest se upira proti takšnim umorom, ki onečašajo vojno in človeška vest se z gnusom odvrča od nespoštovanja temeljnih pojmov civilizacije, katerih zastopnik mora biti.

Poravnajte naročnino!!!

PREGLED VOJNIH DOGODKOV

Nemci so zapustili Rim

Da obvarujejo večno mesto vojne vihere, so se nemške čete umaknile na nove postojanke — Boji v Italiji se bodo nadaljevali do zmage

Angleškim in ameriškimi armadam se je proti koncu preteklega tedna posrečilo prodreti v bližino Rima. Nemške čete so se borile s tolikšno hrabrostjo, da se jim čudi ves svet in jim tudi sovražniki brezpogojno priznavajo zgledno junastvo. Toda velikanška premoč Angležev in Američanov je dosegla nemške zaporne postojanke, katere so napadli na širokem bojišču in z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Ker je nastopila nevarnost, da bo Rim s svojimi neprecenljivimi zgodovinskimi in kulturnimi vrednotami vključen v vojno področje, je vrhovni poveljnik nemških čet v Italiji generalni maršal Kesselring izročil 3. junija ponoči po nemškem veleposlaniku pri Vatikanu vrhovnemu poveljniku angloameriških vojnih sil predlogo, da bi obe vojujoče se stranki priznali mesto Rim za odprto mesto. Namestu primerne odgovora sta pa angleški general Alexander in izdajalski maršal Badoglio naslovila na prebivalstvo Rima razglas: »Prebivalci Rima! Zavezniške armade se bližajo Rimu. Podprajte zavezniške, borite se proti našim skupnim sovražnikom, Nemcem in fašistom. Poučite se o minskih zaporah in ostalih sovražnikovih pripravah tako, da bodo lahko zavezniški brez izgube na času, ljudeh in materijalu vkorakali v vaše mesto.«

V soboto v opoldanskih urah so severnoameriški oklopniški oddelki vdrl v sredino mesta, da bi se polastili mostov preko reke Tibere. Prišlo je do ogorčenih pouličnih bojev. Tako je torej Rim kljub jasno označenim nemškim namenom vseeno postal vojno področje. Toda nemško vodstvo je kljub vsemu sklenilo, da boje v Rimu samem in okoli omeji na najmanjšo mero. Nemško vrhovno poveljništvo je v ponedeljek objavilo: »Ker se je fronta zaradi vojnih operacij vedno bolj bližala mestu Rimu, je obstojala nevarnost, da se to najstarejše kulturno središče sveta zaplete v neposredno borbo. Da se to prepreči, je ukazal Führer, da se umaknejo nemške čete severozapadno od Rima. Borba v Italiji se bo nadaljevala z nezlomljivo voljo in s ciljem, da se sovražni napad zlomi in da se skupno z zaveznički doseže zmaga. V najboljšem sodelovanju s fašistično Italijo in z ostalimi zaveznički Rajha bodo ustvarjeni za to potrebni pogoji. Leto invazije bo prineslo sovražniku na najodločilnejšem mestu uničujoč poraz.«

Duce je ob sovražni zasedbi Rima izdal poziv, v katerem kliče vse italijanske vojake k orožju, delavce in kmete pa na delo. Posebej poziva Rimljane, naj se moralno ne vdajo vsiljivcem, ki pripašajo v večno mesto moč brezpogojne kapitulacije, in vladi, ki jo vodijo moskovski agenti. Padec Rima, Pravi Duce, ne slabi naše sile in še tem manj naše volje, ki stremi za tem, da ustvarimo pogoje za osvoboditev. — Istočasno so po-

veljniki divizij italijanske republikanske vojske, ki se mudé v Nemčiji zaradi vojaške izobrazbe, poslali Duceju posebno poslanico, kjer pravijo: »Vsak trenutek naše trdne in odločne straže nas približuje maščevanju in zmagi. Zato pripravljamo tu v deželi našega velikega zaveznika mogočno orožje in zvesta srca. Za Rim, za Duceja bomo vrnili Italiji slavo orožja in italijanskemu narodu sigurnost njegove bodočnosti!«

Invazija se je pričela

Pretekli terek zjutraj so v Berlinu objavili: Dolgo pričakovana invazija Angležev in Severnoameričanov se je pričela v prvih jutranjih urah 6. junija. Ob izlivu reke Seine so pristale čete, pripeljane z letali in padalci. Luko Le Havre je sovražnik ves čas močno bombardiral. Pomorske sile nemške mornarice stoje pred obalo v ogorčeni borbi z izkrcavalnimi ladjami.

Istočasno z izkrcanjem čet, pripeljanih z letali in padalci, v področje ob izlivu reke Seine, s čimer se je pričela angloameriška invazija, so napadli močni oddelki bombnikov okolico Calaisa in Dunkerquea. Nemška zračna obzamba se jim je postala takoj v bran. Sovražnikova izkrcanja se na tem prostoru še niso izvršila.

O nadaljnjem razvoju borbe v Italiji in na drugih bojiščih je podalo nemško vojno poročilo v terek naslednjo sliko:

Führerjev glavni stan, 6. jun. DNB. Vrhovno poveljstvo obojnih sil objavlja:

V pretekli noči je pričel sovražnik napad na zapadno Evropo, ki ga je že zelo dolgo pripravljala in ki smo ga mi že pričakovali.

Po pripravi s težkimi letalskimi napadi na naše obalne utrdbe je pristal na več mestih severnofrancoske obale med Le Havrom in Cherbourgom z letalsko pehoto ter pristal istočasno tudi z morske strani, podprt z močnimi pomorski in bojnimi silami. Na napadenih obalnih področjih so v teku ogorčeni boji.

V Italiji je izvedel sovražnik iz Rima več brezuspešnih sunkov proti našim zaščitnicam zapadno in severno od mesta.

Vzhodno od mesta so se izjalovili ves dan trajajoči sovražnikovi napadi, ki jih je izvedel z osredotočenimi silami pri Tivoliju in zapadno od njega po ogorčenih borbah.

Lovci in protiletalsko topništvo letalstva so sestrelili nad zgornje-italijanskim področjem 8 sovražnikovih letal.

Na vzhodu so se prebile nemško-rumunske čete, ki so jih uspešno podpirali močni nemško-rumunski oddelki letalstva, severozapadno od

Pravilno zalivanje in škropljenje vrtnin

Vsak vrtnar ve, da je zalivanje in škropljenje zelenjavi z vodo v poletnih mesecih potrebno, če hočemo pridelati dovolj in dobrih vrtnin, ki zlasti v letnih mesecih potrebujejo zelo mnogo vode in je navadno nimajo dovolj na razpolago. Pogosto pa vrtnarji greše, ker ne razlikujejo med zalivanjem in škropljenjem. Zaradi tega doživljajo pri vrtnarjenju neuspehe in razočaranja.

Zalivanje in škropljenje sta namreč dva različna posla in pojma.

Z zalivanjem vlažimo zemljo, s škropljenjem pa vlažimo samo zrak okrog vrtnin. Zalivamo zaradi tega, da pride voda do koreninskih diačic in raztaplja rudninske hranilne snovi, dočim škropljenje koristi le listom in njih bujnejši rasti. Razlika je tudi v tem, da zalivamo bolj poredko in temeljito, škropimo pa pogosteje in po malem. Na majhnem vrtu zalivamo s cevjo vrtno kangle, škropimo pa z rožo, nataknjeno na cev.

V večini primerov lahko presodimo že po listih vrtnin, kaj bolj prija rastlini: zalivanje ali škropljenje. Vrtnine z velikimi, mehkiimi listi ljubijo vlažen zrak, vrtnine z majhnimi, mesnatimi listi pa uspevajo tudi v suhem zraku. Suh zrak ali vrtnine v cvet in plod, vlažen zrak pa v liste in bujno rast.

Škropljenje vrtnin je potrebno predvsem v poletnih mesecih (junij, julij, avgust), ker je zrak tedaj navadno presuh. Pozneje, ko nastopajo nočne rose in deževje, lahko prenehamo škropiti ter ob potrebi samo zalivamo.

Voda za zalivanje

Najboljša voda za zalivanje in škropljenje je deževnica, ki si je na svoji dolgi poti skozi zemljo nabrala dovolj kisika, drugih koristnih sestavin in tvari, je pa tudi primerno topla. Dobra voda

za vrtnine je tudi voda iz potokov, rek, ribnikov in jezer. Najslabša je pač voda iz vodovodov, odnosno voda iz vodnjakov, in to zaradi tega, ker je prehladna in vsebuje premalo kisika; le-ta je nujno potreben za življenje koristnih bakterij v zemlji in ugodno vpliva na razvoj vrtnin sploh. Če vodovodna, oziroma studenčna voda stoji dalj časa (šest do osem ur) na soncu in zraku, izgubi nekaj svojih pomanjkljivosti in jo lahko uporabljamo za zalivanje oziroma škropljenje.

Skrbeti moramo, da je razlika med toplino vode in zemljo čim manjša. V nasprotnem primeru zemljo ohlajujemo, kar vrtninam rado škodi.

Kako zalivamo

Da bi vrtno gredite mogle vsrkati kar največ vode, jih moramo primerno pripraviti. V to svrhu napravimo med vrstami vrtnin z motiko majhne jarke in jamice, katere potem zalivamo z vodo. Čim globlji so ti jarki odnosno jamice, tem globlje bo prodrla voda. Pri tem delu se ravnajmo po koreninah vrtnin. Pri vrtninah s plitvimi koreninami napravimo plitveje jamice, pri globljih koreninah pa skopljemo globlje jarke.

Pri ravnih ali celo izbočenih gredicah voda rada odteka na stezice, zato je v tem primeru naš trud kaj malo uspešen.

Najlaže se prepričamo o uspešnem zalivanju, če nekoliko ur (8—10) po zalivanju s palico ali z roko razkopljemo zemljo in pogledamo, ali je vlaga dospela do rastlinskih korenin. Če to ni zgodilo, moramo zalivanje ponavljati toliko časa, da je zemljo okrog korenin vlažna. V nasprotnem primeru je naš trud brez vsake koristi.

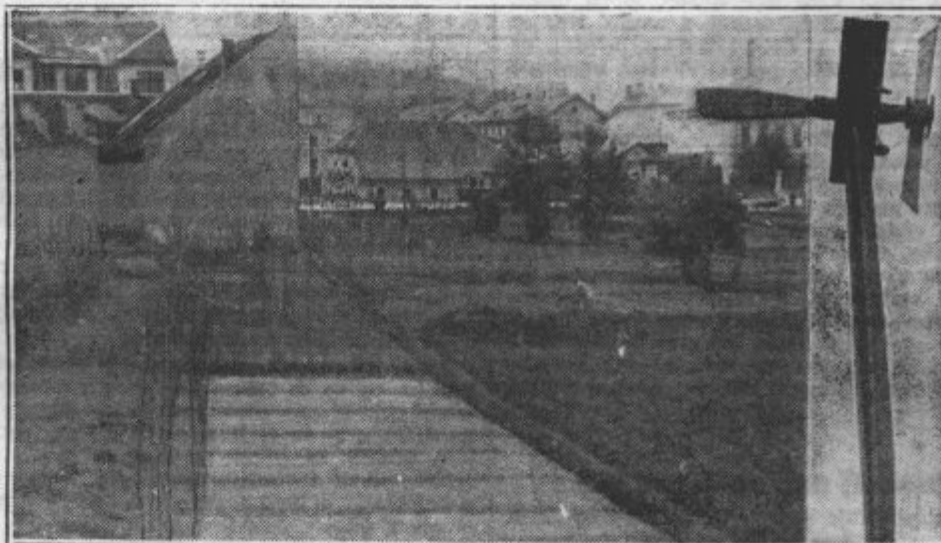
Posebno važno je zalivanje sadik, ki jih moramo zaliti tako izdatno, da se okrog korenin napravi blato, ki omogoči tesen stik korenin z zemljo.

Kdaj zalivamo

Za zalivanje potrebujemo v poletnih mesecih 10 do 15 litrov vode na kvadratni meter, kar zadostuje za dva do štiri dni. Toliko vode namreč pade na kvadratni meter v poletnih mesecih, če izdatno dežuje. Razumljivo je, da moramo pri zalivanju upoštevati dnevni čas. V času sončne pripeke ne bomo zalivali, ker bi prenegla sprememba toplote vrtninam škodovala. Zalivamo praviloma zjutraj ali zvečer. Poleti je v splošnem bolje zalivati zvečer, spomladi in jeseni pa zjutraj. Nekatere vrtnine pa zahtevajo glede časa zalivanja posebno pozornost. Tako zalivamo papriko in paradižnik samo zjutraj, ker bi večerno zalivanje pospeševalo razvoj peronospor; prav tako zalivamo jagode zjutraj, ker večerna vlaga privablja polže. Če ni drugače mogoče, lahko v teku celega dne zalivamo korenje, zelje, repo, peso in redkev.

Dobro store tisti, ki zalivajo po dežju, če je bil premalo izdaten, ker more tedaj voda prodreti globlje v zemljo in je izhlapevanje zaradi vlažnega zraka manjše. Važno je naposled plitvo okopavanje zgornjega sloja zemlje po vsakem zalivanju. To delo opravimo drugi ali tretji dan po izdatnem zalivanju. Tako rahljanje zemlje ima namen preprečiti preneglo izhlapevanje vlage iz zemlje. V krajih, kjer je večje pomanjkanje vode, preprečujemo preveliko izhlapevanje tudi, če zemljo pokrivamo s slamo.

(Kmetijske novice)

Vrtovi v Ljubljani in okolici so letos posebno skrbno obdelani

Peter Petrovič:

Pismo s ceste

Našel sem pismo na tleh pred poštnim nabiralnikom. Nekdo ga je pač izgubil. Bilo je drobno pisemce sinje barve, kakršna uporabljajo navadno v prijateljskem in ljubavnem dopisovanju. Bilo je zamazano in blatno, ker ga je v gneči pohodilo nešteto nog, tako da je bil naslov postal povsem nečitljiv, samo ime »Anka« se je nedotaknjeno odražalo od osnove, ki je bila na tistem mestu kakor po čudesu ostala čista.

Obračal sem pismo v rokah in nisem vedel, kaj bi z njim. Ime Anka mi je povedalo premalo, da bi pismo odpravil na pot, ki mu je bila določena. In mislil sem si, morda to pismo velika pomeni osebi, ki ji je bilo namenjeno, ali onemu, ki ga je pisal, morda bi iz vsebine bilo mogoče razbrati naslovljenca in pismo izročiti? — Ne vem, ali sta me ta človekoljubni nagibi ali zgolj radovednost pripravila do tega — naj bo kar koli! Dejstvo je, da sem pismo odprl. Glasilo se je:

»Anka predraga!

Minilo je mnogo dni po tistem večeru, ko sva se predala ljubezni, ki sta jo čutili najini srca. Prišlo je, kakor se iz popolne tišine in nepričakovano pojavi vihar, zahruml preko doline in utihne. Rekla si, da ne boš nikoli pozabila tega večera, da bo spomin nanj živel večno v tvoji duši — jaz sem govoril isto in obljubo držim.

Nato sva se ločila, če sva se pozneje kdaj slučajno srečala, sva šla z bežnim pozdravom drug mimo drugega. Pa vendar je vkljub vsemu hrepenelo moje srce za teboj in v množici neznanih obrazov na cesti so te vedno iskale moje oči. In če sem ujel tvoj pozdravljajoči pogled,

je nekaj neznanega zatrepalo v moji duši in v srcu je zagorelo...

In zakaj ti pišem? Glej — slučajno sem zvedel, da praznuješ rojstni dan svoje polnoletnosti, pa nisem mogel molče preko tega. Drugi ti bodo poslali darila in rož, obsuli te bodo z voščili. Jaz pa nimam nič, kar bi ti mogel poslati. Vihra časa mi je vse vzela, tudi dom — ostalo je samo moje bedno srce, polno grenkih razočanj. To svoje srce, trpeče človeško srce, bi ti daroval za tvoj praznik, če bi ti bilo zanj — toda bojim se, da ceniš mnogo bolj darove drugačne vrednosti. Zaradi tega je bilo vedno žalostno moje življenje in — vidim tako bo ostalo...

Kaj, Anka, naj ti torej za tvoj veliki praznik želim z besedami, da ne bi ponovil milijonkrat ponavljanih besed, ki nič ne povedo! Če bi bila tu, bi ti poslal rože, da bi one govorile namesto mene, govorile tisto, česar človeške besede povedati ne znajo; da bi ti šepetale pesem mojega srca tvojemu srcu, pesem, ki se je porodila tisti poletni večer v skrivnostnem mraku tvoje sobe, pesem, ki je komaj porojena utihnila, pa še vedno živi nekje v neznanih globinah srca. Ali čuje to pesem tvoja duša?

Naj ti, draga, še moje besede želijo srečo, kakor so ti jo želele besede drugih. Toda kaj je sreča? Obilje prijemljivih dobrin ali umirjenje v nedosegljivosti stremeljih, vedno neutrušnih človeških želja? Ne, to ni sreča! — Tisto, kar si ti predstavljaš pod srečo, to ti želim, Anka!

In še to, draga, ti povem, kaj bi zame pomenilo srečo: tvoja ljubezen. V tihih urah sentimentalnih razpoloženj vrtajo misli...

Kje, draga, je tvoja, kje je moja sreča?

Ivan.

Tako se je torej glasilo pismo, ki sem ga našel takrat na cesti. Citanje mi ni povedalo,

kdo ga je pisal in komu je namenjeno. Anki — da! Toda Anka je mnogo... In tako sem se odločil, da pismo objavim v listu. Tako ga bo le morda čitala tudi tista prava izmed Ank, ki ji je pismo namenjeno, in ona sama, le ona bo vedela, da je pismo njeno; vsi drugi bodo mislili, da gre za navaden časopisni podlistek, napisan v silo zato, da zasluži nekaj lir. Pa tudi pisec Ivan ga bo morda čital — svoje lastno pismo kot podlistek — in bo vedel, zakaj ni prejel odgovora in zahvale. Saj pač zasluži odgovor tako pismo. Kaj poreče srce, neznanca Anka? Tako te v upanju in strahu vprašuje pismo.

Rad bi poznal tebe, mlada Anka, in tebe, nesrečni Ivan; rad bi vaju videl skupaj roko v roki in srečna. Samo zato objavim to pismo.

Upoštevajte predpise

o letalski zaščiti

Kjer segajo zavarovanja okenskih odprtín pri zakloniščih na javni hodnik, jih je pleskati vsaj na robovih z belo barvo, da bodo vidna za čas zatemnitve.

Če vas presenetí alarm v večernih urah, ko obenem ob znaku alarma ugasi vsa javna razsvetljava, ne begajte po ulicah križem krašem, temveč se podajte domov ali v najbližje zaklonišče. Pri tem uporabljajte vedno desni hodnik oziroma desno stran ceste v smeri vaše hoje. Zepne svetilke morajo biti zatemnjene. Svetili se sme z njimi le pred seboj navzdol.

Pri gašenju zažigalnih bomb in manjših hišnih požarov je treba zavarovati glavo in obraz. Če nimate čelade in protiplinske maske, dajte na glavo klobuk, ki ste ga prej omočili, pred nos in usta pa zavežite moker robec.

Ženski vestnik

Dobro spričevalo ni vse

Šolsko leto gre h kraju. Ta bo s prav dobrim ali odličnim uspehom dovršilo trgovsko šolo, oni celo trgovsko akademijo. Ne more jima izpodleteti dobra služba. Toda vedno ni tako. Dandanes le malokdo vprašuje, kakšne šole imaš, kaj in koliko znaš. Za službe je včasih trda, toda nekoč sem govorila s podjetnikom, ki mi je tožil, da kljub razpisom in številnim ponudbam ne more dobiti nadomestila za uradnico, ki mu jo je odvedel srečen ženin. Čudila sem se:

»Kako je to mogoče, ko vendar toliko deklet čaka na službo?«

»Pa je mogoče! Prejel sem mnogo ponudb, med njimi ponudbe deklet, ki so že celo leta brez službe, da bi pri preizkušnji sem videl, da nobena ni bila sposobna za delo, ki jo čaka. Samo en primer! Dal sem ponudnici pisati na stroj le naslove. Ni šlo — napisala jih je v določenem času komaj tretjino od moje najslabše uradnice. Kaj pa stenografirati znate, gospodična? — Malo že. — Preizkušnja je pokazala, da zna toliko stenografirati, da bi z navadno pisavo petkrat hitreje pisala. Pa mi je bilo hudo, ko sem vedel, da bi rada prišla v službo, toda kakšno delo naj ji dam? — Gospa, če vam povem, da je človek celo za slugo v zadregi, mi ne boste verjeli, in vendar je tako. Iščeš pa ne najdeš. Ljudje niso večkrat ne sposobni, ne prizadevni!«

In to je tisto: kdor išče službo, jo bo našel, ako nekaj zna, ako je sposoben zanjo. Naj so kakršni koli časi, — dober, izurjen delavec ne bo ostal na cesti. Zato pa naj si vsak mladenič in še bolj vsaka deklica prizadeva, da se usposobi za delo, ki jo čaka v službi. Vseeno je, kaj si, poglavito in odločilno pa je, da razumeš in znaš svoj posel. Od kuharice do uradnice je vse odvisno od zmožnosti in marljivosti. Kdor svoj posel temeljito zna, ga ni treba biti strah pred bodočnostjo. Glas o sposobnosti in spretnosti doni tako krepko, da ga sliši vsak delodajalec in da tako deklica vsak komaj čaka. Dandanes se ne uveljavlja spričevalo, marveč resnična sposobnost. Ni glavno, ali si dovršila višjo gospodinjstvo šolo, trgovsko akademijo ali celo visoko šolo, temveč postavljajo te pred delo, in zdaj pokaži, kaj znaš! Tako je in še bolj bo tako v bodočnosti.

Trnocolj daje okusno jed

Kjer primanjkuje prikuh, si mora gospodinja pomagati na različne načine, da lahko svoji družini postavi na mizo okusno in tečno jed. Mnogo je povrtine, ki se lahko z malo truda pridela, a se pri nas ne goji, ali je celo nihče ne pozna. Malokdo pozna trnocolj, ki je zelo dobra in okusna povrtina. Saj tudi ni čudno, kajti skoraj nikjer je ne gojijo, samo v Dravski dolini jo poznajo nekateri premočnejši tržani. Trnocolj (njegovo latinsko ime je stahys, nemški pa Ziest) spada med usnjatice in je prav za prav plevel. Izmed različnih vrst pride v poštev le gomoljasti trnocolj, ki ima zelo okusne gomoljčke. Goje ga samo v Vzhodni Aziji, na Japonskem in na Kitajskem. Od tod je prišla rastlina v Francijo in preko Nemčije v Dravsko dolino.

Rastlina ljubi pretežno prodnato zemljo, kakor vse gomoljnice. Male, do 6 cm dolge in do 1½ cm debele, narebrane gomolje sadimo s sadnim klinom konec marca ali v začetku aprila na razdaljo kakih 25 cm. Ko rastlina nekoliko doraste, jo je treba do dvakrat okopati in končno malo osipati. S tem je vse delo končano do pozne jeseni, ko pridelek izkopljemo. Rastlina je zelo rodna, kajti na dolgih vlaknih, ki so prepredene po vsej gredi, je nanizano vse polno gomoljev. Izkopavanje in pobiranje teh gomoljev je zelo zamudno. Ker navadno vseh ne moremo pobirati, se rastlina drugo leto kar sama zaseje in je treba le prazna mesta izpopolniti. Zato je najbolje, da imamo rastlino stalno le na eni gredi, katero dobro pognojimo že jeseni s hlevskim kakor tudi z umetnim gnojem.

Shranjujemo te male gomolje v zaboju, v katerem je nekaj glena (drobnega rečnega peska), tako da so gomolji popolnoma pokriti. Zaradi izredno dobrega okusa, ki sliči okusu špargljev, je to prava specialiteta.

Priprava: Predvsem je treba gomolje dobro namočiti, da se odluči zemlja, ki je navadno med posameznimi rebri. Pripravijo trnocolj za jed takole: osušene gomoljčke skuham v osoljeni vodi (se zelo hitro skuha), nato zabeliš z maslom ali mastjo, ki ji pridaš malo drobtin. Tako pripravljene gomoljčke so odlična jed zlasti k mesu.

Za novo pravilno vzgojo naše mladine

Dobili smo novo organizacijo šolskih vzgojiteljev, ki se imenuje šolska zveza Ljubljanske pokrajine. Pred dnevi je g. prezident Rupnik sprejel zastopnike te naše nove šolske organizacije. In ko mu je vladni komisar šolske zveze vseuč. prof. dr. Rihard Zupančič predstavil poverjenike posameznih združenj, strnjenih v šolsko zvezo, je gospod prezident takole orisal pomen novega vzgajanja slovenske mladine:

»Gospoda! Kot zastopniki šolstva ste prevzeli težko in odgovornost polno nalogo, katere vestno izpolnitev si boste smeli šteti v lastno osebno čast in ki bo tudi v čast slovenskemu narodu. Vase naloge vam je že jasno orisal vladni komisar. Vendar bi vas še jaz rad prav posebno opozoril na vzvišenost in veliko pomembnost vaših dolžnosti. Ne velja našo mladino samo šolati in jo znanstveno in strokovno držati na doslej normirani višini. Mi mali narod se moramo odlikovati po kakovosti, da bomo prišli v družbi evropskih narodov do veljave. Zato moramo v naših šolah ustvarjati v strokovnem in znanstvenem pogledu samo odlične učence.

Vendar ni samo čisto šolsko delo, ki vam ga polagam na srce. Mnogo bolj pomembno je vzgojno delo, ki ga morate opraviti, da boste mlade ljudi z utrjenim značajem in svetovnonazorsko pravilno vzgojeno napotili na njihovo življenjsko pot. To je pri nas toliko bolj važno, ker se morajo prevzgojiti ne samo učenci, temveč preko učencev tudi njihovi starši in družine, da bomo tako premagali zablode zadnjih trideset let in napravili družino zopet za pozitivnega sodelavca pri vzgoji naroda.

Na poti k tej težki, pa častni nalogi vas spremljajo moje najboljše želje in zagotovilo, da vas bom z vsemi sredstvi podpiral.«

Ravnanje z mlekom po molži

Skrb vsakogar, ki molže, bodi, da ravna po končani molži z mlekom tako, da ostane do uporabe ali predelave kolikor mogoče neizpremenjeno. Zato je potrebno, da se spravi mleko kakor hitro mogoče iz hleva, zlasti pozimi, ko je hlevski zrak napojen z različni neprijetnimi duhovi, ki se kaj radi oprimejo mleka. Ko se mleko prenese v čisti prostor, se precedi in ohladi takoj vsaj do 20 stopinj Celzija, torej, da se mleko takoj ne uporabi. Čimbolj mleko po molži ohladimo, tembolj smo poskrbeli za njegovo stanovitnost.

Pred odpravo ali pošiljanjem je treba skrbeti tudi za to, da se mleko ne skisa; v živalskotoplem stanju se sme mleko pošiljati le na bolj kratke daljave, in še to le v odprti ali na lahno pokriti posodi, da se na ta način v manj toplem zraku ohladi in voda izpuhti. Za vsako daljšo pošiljatev je potrebno, da se vsaj do 20 stopinj C ohlajeno mleko spravi v dobro zamašene, če le mogoče, kovinske posode. Da se pri vožnji mleka prepreči premočno tresenje, kar bi lahko povzročilo tvorjenje maslenčnih grudic, se prevaža mleko na posebnih prožnih vozičkih — takih, kakršne je uvedel za mlekarice ljubljanske okolice svoječasno šentiviški župnik, gospodarstvenik in pesnik Blaž Potočnik.

Za pravilno krmljenje svinj

so umni rejci na podlagi svojih izkušenj postavili ta-le načela:

1. Z močnim krmljenjem se mora pričeti takoj v prvih tednih. Z mlekom, zlasti s sladkim, se rast in uspevanje svinj zelo dvigne in pospeši.
2. Koruzna moka, otrobi itd. pokladani v večji množini, dajo oljnatu slanino in mehko meso.
3. Ječmen se kot močno krmilo zelo priporoča, samo če ga imaš odveč.
4. V zadnjih tednih pred klanjem je izmed vseh žitnih plodov v prvi vrsti rž priporočljiva piča, ker se tvori po nji najboljše meso in najčvrstejša slanina.
5. Casovnih dob za krmljenje, odnosno pokladanje se je treba natanko držati, a nikoli preveč pokladati. Skrajna snaga korita, škafo in hleva je po sebi umljiva zahteva.

Za kuhinjo

Krompir po Rjonskem načinu. 1 kg krompirja olup, skuham v pretlačeni skozi sito. Razbeli v kozi masčobo, po možnosti maslo, dodaj tenko narezane čebule in polahko pokuhaj. Potem stresi krompirjev piré (pretlačen krompir) v kozice na maslo, prej pa še posoli, popraji, dodaj še kako začimbo, premešaj in jo lepo razravnaj po kozici. Postavi k ognju, da se še malo in nalahko popeče. Ko ta »torta« lepo zarumeni, jo zvrni na krožnik. Če si pravilno ravnila, boš imela na mizi okusno in slastno jed.

Omlet z mesnim nadevom. Iz koščka presnega masla, 1 jajca, nastrganega kruha, mleka, soli,

Vladni komisar se je v imenu šolske zveze zahvalil za bodrilo besede, nakar je poverjenik Združenja visokošolskih učiteljev univ. prof. dr. Steska v kratkem govoru navajal, da se funkcionarji in člani vseh šestih šolskih združenj zavdajo, kakšnega pomena so za naš narod dobre šole od ljudskih šol pa do univerze in urejene javne knjižnice in muzeji. Zastran tega pomena pa morajo oni, ki sta jim vodstvo teh zavodov in pouk na njih poverjena, z vso vnemo vzgajati naraščaj, ki bo krepak po znanju in poštenju. V današnjih časih, ko pretresa silni boj, idej ves svet in gre za bití ali ne bití tudi našega malega naroda, potrebujemo v pomnoženi meri strokovnjake za obnovo naše opustošene domovine, a enako potrebno je, da se sploh vse delovne sile odlikujejo po poštenosti in da se ne nagibajo k slepilom, kakršna sta komunizem in nebrzdani liberalizem; prvi napravlja iz človeka zgolj brezdušen gospodarski stroj, drugi pa obojuje svobodno tekmovalstvo sil ter vodi do borbe vseh proti vsem, to je namesto do svobode do obupnega zasuzenja človeka. Govornik je zategadelj gosp. prezidenta zagotavljal, da bo članstvo vseh združenj v šolski zvezi napelo vse sile, da se bo vzgajal telesno, umstveno in moralno zdrav in sposoben naraščaj.

Navedli smo obadva govora, da tudi čitatelje »Domovine« — še zlasti matere — seznanimo z novimi smernicami slovenske šolske vzgoje. Družina, šola in cerkev so njeni temelji. Vse, kar je v narodu dobrega, bo morala nova vzgoja dvigniti na sonce, zatreti pa bo morala vse, kar je slabega. Le na ta način bomo iz sedanje vojne zmede povedli mlajša slovenska pokolenja v svetlo bodočnost.

malce limonina in nekoliko muškatovega oreščka zamesimo testo. Potem sesekljamo na drobno ostanek govedine. Na maslu zarumenimo sesekljano čebulo, pridenemo nato meso, ga potresemo malo z moko, in če je treba, nekoliko razredčimo z juho. Iz pripravljenega testa naredimo cmoke in napravimo v vsak cмок globoko jamico, ki jo napolnimo z mesnim nadevom, nakar cмок s koščkom testa zapremo. Cmoke skuhamo nato v slanem kropu. Ko so kuhane, jih potresemo z drobtinami in polijemo z razbeljenim presnim maslom. Lahko jih seveda tudi povaljamo v raztepenem jajcu in opravimo.

Špinača. Špinačo skuhamo s peclji vred v slanem kropu, odcedimo in vržemo nesesekljano za hip na razbeljeno olje, na katerem smo scvrli malce na drobno zrezane prekakane slanine in sesekljane česna.

Drobni nasveti

Gnojilo za cvetice v lončnicah. Že Benjamin Franklin je vedel, kako lepo ozelenijo travniki, ako so potreseni z mavcem. Tudi za cvetice v lončnicah in na vrtnih gredah je mavec izvrstno in ceneno gnojilo. Mavec dobiš v trgovinah z barvami in v drogerijah in to za mal denar. Litru vode primešaš jedlino žlico mavca, da postane mlecnata tekočina. Na osem ali štirinajst dni zalij cvetlice. Pred uporabo stresi steklenico, ker se mavec vsede na dno in se zgosti. S tem cennim gnojilom boš dosegla razveseljive uspehe.

Kako popraviti žarko mast. Ako postane svinjska mast žaltava in žarka, izgubi tudi svojo prvotno belo barvo ter jo izpremeni v rumeno. Tako mast je moči popraviti na ta način, da jo prevremo v primerni posodi in ji dodamo nekaj zrezane čebule in nekaj koščkov čistega lesnega oglja. Večji uspeh se doseže pri tem, ako se cvre mast v manjših kakor pa v velikih posodah, odnosno količinah. Oglje je po končanem opravi kajpada odstraniti.

Perilo suši na prostem, potem dobi tako dober vonj, kakor ga nima perilo, ki je posušeno v kuhinji ali v kamri. Ako imaš perilo v sobi, kjer moški kade, naj ima omara zavezo, da dim ne prodra do perila, ker se perilo navzame dima in smrdu in izgubi oni fini duh svežega perila. Perila ne parfumiraj, s možumom še celo ne, ker povzroča omotico in mučne sanje. Namizno perilo se ne hrani tam kot posteljino, nege v posebni omari.

Mravilje beže s prostora, kjer leže sveži paradiznikov listi. Zato jih položi zlasti na razpoke ob oknih in vratih in sploh povsod, koder lažje mravilje v shrambo in stanovanje. Izvrstno sredstvo proti mravljam je tudi ocedek, ki ga močno skuhaš iz svežih paradiznikovih listov ter z njim večkrat namažeš mize, deske in omare. Mravilje namreč ne morejo trpeti vonja paradiznikovega zelenja. Seveda je treba imeti vedno le sveže liste; čim se posuše, izgube tudi duh.

Izliv v kuhinji potrebuje večkrat, da mu privoščiš krop, ki odpavi masčobo in slab vonj.

Cvetje in naše življenje

Na vogalu prodaja stara ženica košarico prepletene zimzelena, blizu se pa košatita za širokim izloženim oknom v razkošni družini dve orhideji v zametastih odtenkih. Obe cvetici sta blizu druga tik druge, ločeni samo s tanko šipo izločnega okna, a vendar oddaljeni za cel ustroj človeškega prizadevanja.

Trpežna, vdana in nevsiljiva solidnost listkov zimzelena in pomehkužena, plemenita lepota orhideje, ki bi brez nege poginila. Vzgojili so cvetico, ki ne more živeti brez ljudi. Samo zato, ker ljudje ne morejo biti brez cvetic.

Vpletajo jih v svoje življenje, jih razvaja, se z njimi igrajo in jih negujejo. Iztrgajo jih iz njih okolja in prenesejo v svoje ter napravijo živo naravo odvisno od umetne okolice. Pa vse to samo zato, ker se predobro zavedajo, da bi bila brez njih človeška okolica prazna in pusta, torej iz ljubezni do pisanih, vitkih in dišečih bitij zemlje.

Prav za prav so lepe vse cvetice, tiste na livadah, za katere skrbita samo veter in dež, in tiste, ki jih goji človek v družbi ali posamič. Vse so neprestano obnavljanje zemlje in dragoceno izpremenljivo bistvo našega življenja. Pozdravljajo nas ob poti in silijo v naše domove.

Prav zato, ker jih je toliko in ker jih lahko

dobimo, saj se menjavajo vse leto, nasitimo na njih svoje hrepenenje po izpremembah.

Naša vsakdanja okolica je zmerom enaka in smo se je že preveč navadili. Opravo si kupi človek po navadi samo enkrat v življenju. Stene in okna preslikamo in prepletkamo na več let, naslanjače preoblečemo šele čez daljšo dobo. Toda navzlic vsej tej ljubezni do stalne udobnosti je v nas vendar nekaj, kar hrepeni po izpremembi, po osvežitvi. Ta bežna plat človeškega značaja se torej z vso silo oklepa cvetic, ki so bogat in voljan material.

Mi Evropeci nimamo nežnih oblikujočih misli Japoncev, da bi menjavali z vsako sezono cvetlice v vazah in slike na stenah. Vendar pa ni težko razumeti njih globokega spoštovanja do nežne okraševalne moči cvetic.

Precej čuta in skromnosti je treba, če hočemo lepo in pravilno urediti cvetlice v vazi. Ne smemo jih prisiliti s svojo nespametno človeško voljo, ne smemo jih natlačiti v vazo samo zato, da bi bila polna. Cvetu moramo pustiti njegovo voljo in mu prilagoditi okolico. Vejica cvetja mora ostati takšna, kakor je zrasla, cvetno stebelce naj se ukrivi, kakor se samo hoče.

Pri cveticah je ugodno to, da je za njih lepota cena brez pomena. Ni da bi morala biti v vazi ravno rdeča orhideja, ki povzdigne tudi neprijetno kolico; tudi šopek marjetk lahko odleže za koš kamelij. Odvisno je le od človeške roke — od roke, ki jih trga, veže in urejuje.

Človeka spremljajo cvetlice od prvega do poslednjega diha, in še po smrti se širi nad njim omamljivi vonj krizantem ali nageljnove ali rož. To je samo zadnji cvetlični pozdrav, sicer pa zavetejo rože zmerom samo ob veselih in prijetnih trenutkih življenja.

Zato ljubimo te nekoliko izumetničene zametne vrtnice, vijolice in šmarnice in belo lipovko — zaradi pridnih sladkih napovedi, zaradi vonja sreče, ki jo prinesejo v novo življenjsko razdobje. Morda bo ta sreča kratka, toda simbol dobre volje in želje, ki so ju izražale cvetlice, preživi njih minljivo življenje. Že to pomeni, da bo spomin sladak.

Ljuba cvetoča poezija, ki gre z nami skozi življenje, minljiva kakor srečni trenutki, ki jih spremlja!

Utrinki

»Kako postanem srečen?« je vprašal sin očeta. Oče je odgovoril: »Ne poslušaj norosti modrijanov in ne išči modrosti pri norcih, pa boš srečen.«

Dobra kuhinja se pozna na krčmarici, dobra klet na krčmarjevem nosu.

Kdor se v mladosti izogne starosti, ta je mlad pod plešo in sivimi lasmi.

Lepota ni vse, srčna dobrota odtehta značaj, izobrazbo, negovano lice in izumetničene besede.

Razposajenost

Robert Haugh je stopil iz restavracije, ki je slovela po dobri kuhinji. Obstal je za trenutek na pragu v nekakšni podzavestni negotovosti, kaj naj stori oziroma ali naj krene domov ali še na izprehod. Nital si je počasi in razmišljeno rokavice. Nenadoma pa so se mu oči ustavile na mladi dami, ki je stala pri vratih modre limuzine in jih izkušala odpreti. Bilo ji je kakšnih dvajset let. Njene velike oči so nervozno in razposajeno begale sem in tja in otroški obrazek je bil nežno rožnat in bel. Vratca limuzine se niso dala odpreti.

Robert Haugh se ji je približal.

»Smem pomagati?«

»Če ste tako ljubezni,« je rekla.

Pritisnil je krepko na kljuko in glej, vratca so se odprla. Mlada dama je sedla h krmilu. Neko liko se je obotavljala, nato pa rekla:

»Ali vas smem povabiti?«

»Prosim.«

»Kam?«

»Kamorkoli.«

Motor je zabrnul. Limuzina je drevila po živahnih ulicah, preko širokih trgov in se izgubljala v mraku predmestja. Robert Haugh se je smehljaj, ko je videl nervozne kretnje mlade dame pri volanu.

»Kam peljete?« je vprašal.

»Na konec sveta,« je odgovorila.

»Hvaležen sem vam za ta izlet.«

Pogledala ga je z velikimi očmi. Videla je v njih lepoto dekliskega ognja. Resno je rekla:

»To ni izlet. To je beg!«

»Beg?«

»Da.«

»Pred kom pa bežite?«

Nič ni odgovorila. Le vožnjo je še pospešila. Od daleč je prihajala svetloba mestnih luči, kakor bi se poslavljala od dirajoče limuzine in dame pri volanu. Širok gozd se je pojavil pred njima. Hipoma je prišla za zavoro in naglo potegnila za ročaj. Motor je obstal kakor zadavljen.

»Kaj vedno tako ustavljate?« se je smehljaj Robert.

»Vedno. Zakaj vprašate?«

»Ker se mi avto smili. Vi pozabljate, da je treba tek motorja prej izključiti.«

»Vsak je varen svoje tehnike.«

»Gotovo. Oprostite.«

Mlada dama je zardela, ga nekako neodločno pogledala in rekla:

»Nekaj vam moram priznati.«

Robert Haugh je čutil zadrego v njenem glasu in se vlijudno nasmehnil:

»Prosim.«

»Pomagati mi morate.«

»Z veseljem.«

Obotavljala se je še nekoliko.

»Bojim se priznati.«

Rahlo je položil Robert Haugh svojo roko na njeno ramo.

»Kaj je tako hudo?«

»Da. Zelo hudo... Ukradla sem nekaj?«

»Ukradla? In zakaj to menite priznavate?«

Sklonila je glavo.

»Ker vam zaupam. Ker hočem popraviti. Neumnost sem naredila, ne vem, kaj mi je bilo. A nisem se mogla brzdati. Pa ste prišli še vi.

Borba proti komunizmu

Tudi Bela Krajina, ki je od komunizma najbolj prizadeta, je začela dvigati glavo. Mnogo mobilizirancev je bilo odgnanih z doma in kmetije morajo dajati, karkoli se premorejo, da se drže pokonci komunistična krдела. Cigaret ni, soli prav tako ne in kdor hoče zvedeti, kaj se godi po svetu, mora skrivaj čitati ljubljanske liste. Terenci sami tihotapijo te tri stvari iz drugih krajev v Belo Krajino. Na raznih mitingih skušajo komunistični govorniki in govornice prepričevati bele rojake, toda preveč so trpele družine, da bi jim še bilo do boljševskega evangelija in do plesanja.

Skrivači iz Bele Krajine in drugih dolenskih krajev se v vedno večjem številu prijavljajo pri posadkah domobrancev. Največ jih pride v Novo mesto in pa v Kočevje. Po večini vstopajo v domobranske čete. Tisti, ki so že bili prisilno mobilizirani pri komunistih, so posebno bojevit.

Po zadnjih hudih izgubah v Trebnjem in Mirni peči komunisti zaenkrat ne tvegajo večjih napadov. Kjer pa se pojavijo v manjših krdelih, slabo odrežejo. Posebno značilen dogodek se je odigral v St. Rupertu, kjer so domobranci pokopali tovariša Alfonza Tratarja z Rakovnika, ki je padel v bojih pri Trebnjem. Med pogrebom so komunisti z Vesele gore streljali na pogrebce. Nekaj domobrancev je zato šlo v St. Rupert po gozdovih proti Veseli gori. Tam so zasačili 7 komunistov in neko komunistko v prav veselem razpoloženju. Pravkar so se menili, kako so »bele« podražili. Domobranci so prišli neopaženi tik do njih. Po nekaj medsebojnih streljih je padlo vseh osem komunistov.

Da komunisti ubijajo tudi ranjence, priča naslednji dogodek: V bojih okrog Trebnjega je nekemu ranjenemu domobrancu priskočil na pomoč domobranec Avguštin Lampe. Medtem pa je padla v bližino mina in ga močno ranila v desno stegno. Lampe se je zavlekel na bližnji hlev, kjer ga je neko dekle obvezalo in skrillo pred komunisti. Soseba, ki je to videla, je šla takoj povdat komunistom. Ti so ranjenega Lampeta ubili. Pred smrtjo je še naročil pozdrave za svoje otroke. Dekle, ki ga je obvezalo, je srečno pribežalo v Novo mesto. Komunistična zasedba Trebnjega in Mirne peči je bila kratkotrajna. Že naslednji dan so komuniste napadle ojačene nemške in domobranske čete in jih pregnale, v kolikor niso obležali. Zaradi prehudih izgub se ne upajo več v bližino, marveč le še iz varne razdalje kdaj pa kdaj streljajo.

Hud poraz so komunisti doživeli še v Trzišču pri Mokronogu. V tistih krajih se je ljudstvo že navadilo mirnega življenja, ker so jih varovali domobranci. Po napadu na Trebnje in Mirno peč so se pa tolovajske »brigade« vedno bolj približevale Trzišču in prodrele do domobranske utrdbe. Zaradi prevelikega pritiska napadalcev so morali domobranci napraviti izpad in se pomakniti na višje ležeče položaje ob šentjurskem hribu. Od tam so napadli tolovaje, ki so bili medtem že vdrti v Trzišče in začeli pleniti. V tem pa se je že bližala pomoč iz Novega mesta. Raz-

In ste mi celo pomagali. Tako z lahkoto je vse šlo.«

»Kaj ste pa vendar ukradli?«

Solze so ji stopile v oči. Tako dražestno so jih osvetlile, da Robert Haugh ni mogel odmakniti svojih oči. Glas ji je drhtel:

»Avto.«

»Tega tukaj.«

Pokimala je.

»Ali mi boste pomagali? Vrniti ga je treba. Vse bom storila, kar zahtevate.«

»Vse?«

»Vse.«

Ponovil je in jo nenadoma prijel. Stisnil je njeno glavo v svoje roke in jo poljubil na ustnice, ki so bile od solz vlažne. Brez volje se je stisnila k njemu. Nato pa se je naglo iztrgala.

»Kaj si vendar vse upate?«

»Kaznoval sem vas za vaš greh.«

»Nimate pravice.«

»Ali bi vam morda bilo ljubše, ko bi vas lastnik tega avtomobila tako kaznoval?«

»Ljubše,« je rekla kljubovalno in njene oči so se jezno zablistale. »Vsaj upravičen bi bil.«

Robert Haugh pa je dekle zopet objel in jo poljuboval, poljuboval...

»Ali...« se mu je izkušala izviti.

»Molči, molči, ljubljena,« je rekel. »Za med vožnjo sem se radoval tega priznanja. Zato tedaj, ko sem ti bil odprl vratca.«

Vsa onemela je obstala.

»Mar si vedel, da avto ni moj?«

»Seveda sem vedel.«

»Kako?«

Smehljaj se je in jo objel:

»Ker je moj, kakor si sedaj ti moja.«

J. L. Rösler.

vila se je huda borba in je padlo 150 komunistov.

Tudi iz Slivnice pri Cerklju poročajo o hudih spopadih domobrancev s komunisti, ki so se prav tako končali z dobrim uspehom za domobrancelje. Ti so se odlično branili in večkrat pregnali komuniste iz njihovih položajev. Ker pa je slednjim sotalno prihajala pomoč, je v borbo posegel domobranski železniški vod s težkimi minometi ter pristili tolovaje k begu. Ujeti komunisti so povedali, da so imeli tolovajski oddelki hude izgube.

DOMAČE NOVICE

* Gospa prezidentova je obiskala begunke. V lepi in prostorni vili »Isis« v Ljubljani se vrši gospodinjisk tečaj, v katerem se slovenska begunska dekleta vežbajo za svoj pravi bodoči poklic. Ko je preteklo sredo dopoldne soproga gosp. Rupnika obiskala tečajnice, je bila prisrčno sprejeta. Voditeljica tečaja gđica Kranjčeva ji je razkazala vse prostore, učilnico, kuhinjo in šivalnico. Gospa prezidentova se je z dekleti razgovarjala o njih usodi ter jih bodrila, naj se vestno pripravijo na delo v novi, svetlejši dobi. V šivalnici so dekleta zapela nekaj narodnih pesmi. Obisk ge. prezidentove je zapustil najljepši vtis.

* Uprava policije v Ljubljani ugotavlja, da dnevno prihajajo na razne urade nepodpisane ovadbe kriminalnega in političnega značaja, katere se v večini primerov izkažejo kot neosnovane in kot znak medsebojnih razprtij in sovraštva. Zato se občinstvo opozarja, da se nobena anonimna ovadba ne bo več jemala v poštev. — Vsa poštena javnost je z zadovoljstvom vzela na znanje to opozorilo ljubljanske policije. Že star pregovor pravi, da ni večjega malopridneža kakor je ovaduh. Dovolj je nesreče na svetu in še se najdejo zlobne duše, ki vsepovsod prežijo, da bi koga spravile v nesrečo. Zato ravna ljubljanska policija edino pravilno, ko meče nepodpisane ovadbe v koš; ovaduhe pa bo, če jih izsledijo, vtaknila v tisto jamo, katero bi radi sami izkopali drugim.

* Ukinitve prepovedi vožnje s kolesi in tricikli je bila objavljena pretekli petek s posebno naredbo prezidenta generala Rupnika. Vsak vozač kolesa ali tricikla mora imeti prometno knjižico, ki jo izda uprava policije v Ljubljani, odnosno okrajna glavarstva v pokrajini. Prometne knjižice v Ljubljani morajo biti potrjene za tekoče leto in se dobe v Beethovnovi ulici št. 7. Naredba o ukinitvi zapore koles, ki je trajala dve leti, je zbudila veliko zadovoljstvo med številnimi ljubljanskimi kolesarji in je že takoj prve dni, še zlasti preteklo nedeljo, bilo vse živo po ljubljanskih ulicah.

* Najstarejša prebivalca Ljubljane gospa Ivanca Sternova je pretekli petek praznovala 99-letnico rojstva. Po rodu je iz Naklega na Gorenjskem, poročena pa je bila z vojaškim kapelnikom, ki ji je že leta 1913 umrl. Častitljiva jubilarica prebiva že dolgo desetletja v svoji hiši na Emonski cesti ter še vedno prebira časnike in pozorno zasleduje dogodke doma in po svetu. Ob svojem izrednem jubileju je bila počaščena s šopki in čestitkami gg. prezidenta Rupnika in vršilca dolžnosti ljubljanskega župana g. Jančigaja. Ljubljanci ji žele, da bi tako čila kakor je danes ob letu praznovala stoletnico.

* Denarne nagrade velike knjižne tombole za Zimsko pomoč so bile v nedeljo dopoldne izrečane na magistratu v Ljubljani. Prvo nagrado 5.000 lir je sreča naklonila šolarčku Pavlu Gmajnarju z Ježice, sinčku strojnega stavca. Nadalje so bile izrečane nagrade v znesku od 3.000 do 500 lir navzdol. Druga najvišja nagrada 3.000 lir ni odpadla na Ljubljano, temveč na nekega dobitnika z dežele. Po končanem zbiranju so dobitniki takoj dvignili pripadajoče jim knjižice in denarne nagrade, odsotnim dobitnikom pa bo oboje na razpolago v pisarni Zimske pomoči v Ljubljani do 4. julija t. l.

* Koliko je lani pridelala Ljubljana? V sedanjih vojni se tudi Ljubljana prizadeva, da si kolikor mogoče olajša prehrano. Njive in njivice so večji del lepo obdelane. Lanaka statistika nam kaže, da je Ljubljana v letu 1943 pridelala 118.800 kg pšenice, 44.900 kg ječmena, 28.400 kg rži, 130.000 kg koruze, 7.000 kg ajde, 315.000 kg zgodnjega in 1.872.500 kg poznega krompirja, fižola pa okrog 20.000 kg. Važno v prehrani Ljubljane je razno zelje. Tako je bilo lani pridelano 472.500 kg zgodnjega in 310.000 kg poznega zelja, 45.000 kg čebule in česna, 10.000 kg paprike in 50.000 kg paradižnikov. Po večini so številke pridelke nižje od predlanskih, zato je želeli, da bi letos bila pridelava spet vsaj tako velika, kakor leta 1942.

* Vinogradnike opozarjajo »Kmetijske novice«: Kdor zaradi pomanjkanja galice ali galicnega nadomestka še ni poskrpil vinogradov, naj takoj poskropi trte z 1% žvepleno-apneno brozgo

Kako nastajajo naše misli in sanje?

Med vsemi čudeži, ki nam jih prožijo življenjski pojavi, je največji čudež gotovo ta, kako nastajajo misli. Do danes si ne moremo napraviti še nobene predstave o tem, kako misli nastajajo, in tako nam tudi prebujenje, to je čas, ko se priremo po spanju zavedati svojih misli, velike uganke. S tem vprašanjem se je bavil dolgo časa nemški učenjak prof. L. R. Müller, proučeval je pojav prebujanja na samem sebi in je ugotovil sledeče:

Misli, podobne in predstave nastajajo lahko tudi pred prebujenjem, to je med tem, ko nam v spanju zavest počiva. Toda šele potem, ko se prebudimo, prihaja red v naše misli. Zato je opazovanje samega sebe in lastnih duševnih dogajanj med zbujanjem nad vse težko, kajti človek, ki se šele prebujajo, nima potrebne duševne sile in zavesti za proučevanje. Zbujaajoči se človek ni niti prav sposoben, da bi opisal z besedo ali celo s sliko sanjske pojave, ki so jih utvarjali njegovi možgani še kratko pred njegovim prebujenjem. Ašnje je treba najprvo premisliti, toda večina med njimi nam ne zapusti nobenih ali skoraj nobenih spominskih vtisov, ki so za premišljevanje potrebni. Pri tem nastaja vprašanje, da-li se zbuja močno vedno naravnost iz sanj in da-li med spanjem sploh vedno sanjamo. Odgovor na to je zelo različen. So mnogi ljudje, ki trdijo, da nikoli ne sanjajo, toda to ni verjetno; verjetno je, da se svojih sanj po prebujanju enostavno ne zavedajo več.

Prof. Müller je prepričan, da v globokem spanju sicer ni sanj, a če njega samega zbude iz početnega spanja, doživlja pred prebujenjem vedno kakšne sanje, le da ne more ugotoviti, ali so te sanje obstajale že pred dražljajem, ki ga zbudi, ali pa jih je sprožil ta dražljaj sam. Gotovo je vsekako to, da imajo ti dražljaji svoj vznemirjalni in prebujajoči vpliv na sanje.

Če zabrni ponoči telefon ali pa nastane pred hišo nenavaden hrup, se ti šumi vrinejo najprvo v sanje, ki jih po svoje predelajo, in šele čez nekaj časa nam povedo po teh dražljajih zbujaajoči

se možgani na podlagi spomina, kak pomen dražljaji prav za prav imajo.

Tudi take sanje nas lahko zbude, ki so zvezane z živahnimi občutki neugodja, n. pr. s predstavo, da padamo ali pa s kakšnim drugim občutkom strahu in groze. Pogosto nastajajo budilne sanje zavoljo telesnih neugodij. Ti dražljaji morajo v možganih po vsej priliki povzročati spremembo bioelektričnega procesa, ki imajo potem za posledico prebujenje. Dražljaji, ki prihajajo v možgane, pa se tudi v spanju duševno ocenjujejo. Spečega učenca ne bo zbudilo grmenje težkih tovornih vozil, ki vozijo mimo hiše, pač pa bo planil hitro iz spanja, če narahlo zaškripljejo vrata, ko prihaja zjutraj ob običajni uri oče v sobo, da ga zbudi. Tudi v nesvestnem spanju deluje ura dolžnosti in nas ob določenem času požene iz postelje.

Kakor stroj, ki se vrti najprvo počasi preden steče z vso brzino svojih obratov, so tudi bioelektrična dogajanja v možganih spočetka tako malo živahna, da nas ne morejo zbuditi. Čim živahnjša postajajo, tem bolj povzročajo nezavestne sanje, a ko se še stopnjujejo, se moramo zbuditi in s tem se nam obnovi redno delovanje misli, vrne se nam spomin in se pojavi zavest, ki smo jo izgubili, ko smo zaspali. Pri nekaterih mladih ljudeh je čas, ki ga potrebuje bioelektrični »motor«, preden se požene z vso silo, precej dolg in precej časa traja, preden se iz omame spanja povrnejo do jasne misli. Močan dražljaj, kakor curek hladne vode, ali če spečega nekde močno stresse oziroma zavpije nanj, prebujenje seveda pospešuje, a tudi manj nasilne metode, kakor skok s postelje, pretegovanje in potopitev obraza v hladno vodo, nam morejo pregnati ostnatek zaspanosti prav kmalu. Človek, ki ni len, ima tedaj, ko se je popolnoma naspal, potrebo, da vstane in prične delati. In tedaj je tudi zmogljivost večja nego zvečer. Osvežujoči vpliv spanja izvira iz tega, da so se možgani znova napili z življenjskimi električnimi silami.

pred cvetenjem in takoj drugič po cvetenju. Dobro je treba poskrbeti grozdice, vrške in vse zelene dele. Ako je velika nevarnost za razvoj peronospor, lahko škropimo tudi med cvetenjem, vendar samo tedaj, če imamo dobre razpršilnike in pada raztopna na trto v obliki fine meglice. Za zatiranje peronospor se mora uporabiti žvepleno-apnena brozga, ker tista mala količina galicnega nadomestka Ramato, ki je bil obljubljen naši pokrajini, še ni došel navzlic vsemu prizadevanju oblasti.

* Odlaganje smeti in odpadkov ob cestah. Mestno županstvo je že večkrat opominjalo prebivalstvo Ljubljane, naj v lastno korist spoštuje zahteve higijene in predpise o vzdrževanju snage po mestnih cestah in ulicah. Toda še vedno se opaža, da stanovanjci stresajo hišne smeti kar na obcestne prostore, na obrežja Ljubljane, v razne koticke ob cestah ali celo sosedom pred hišo. Kljub pomanjkanju vozilov mestna občina doslej še ni zmanjšala števila smetarjev ter pobiranje smeti še ni skrajšalo, zato tudi še ni izgovora, da hišnih smeti ni mogoče oddajati po predpisani poti. Mestno županstvo zato znova poziva prebivalce mesta, ki so vedno sloveli za prijetelje snage, naj se ravnajo po odredbah mestnega cestnega reda, da ne bo treba uporabljati ostrejših ukrepov. Posebno ob poletni vročini je treba preprečiti vsakršno nesnago na cestah in s tem razširjenju raznih kužnih bolezni.

* Zalivanje vrtov z gnojnicjo je grda razvada gojiteljev zelenjadi, ki pa se v vojnem času spet uveljavlja. S tem se širi velika nevarnost težkih črevesnih bolezni, posebno še tifusa in grize. Zalivanje gnojnice po vrtovih je po cestno-policijskem redu strogo prepovedano. Mestni zdravstveni urad v Ljubljani je na to grdo razvado že večkrat opozarjal. Zaradi preteče nevarnosti kužnih bolezni bo mestna oblast v Ljubljani poslej primorana k najstrožjemu nadzorstvu. Seveda bo pa tudi prisiljena, da proti kršiteljem, ki s takim ravnanjem spravljajo v nevarnost zdravje bližnjih, uporabi zakon.

* Nova pošta. Od 5. junija dalje opravlja tudi pošta Preserje celotno poštno službo.

* Tujski promet v Ljubljani se seveda v vojnem času ne more primerjati z onim v mirni dobi, vendar so zanimive številke, koliko tujcev je lani prenočevalo v Ljubljani. Po hotelih je bilo 16.595 tujcev, po zasebnih stanovanjih pa 10.011, skupaj torej 26.606 oseb. Od teh je bilo 19.243 moških in 7.363 žensk.

* Novi goriški župan je grof Aleksij Coronini-Cromberg. Po rodu je iz Rima, študije pa je dovršil v Gorici in v Innomostu. Star je 45 let. Umestitvena slovesnost je bila v četrtek dopoldne.

* Osebe, ki prihajajo v Trst iz drugih občin tržaške pokrajine, kakor tudi oni, ki prihajajo iz katerekoli druge pokrajine Jadranskega Primorja, torej tudi iz ljubljanske pokrajine, ter

nameravajo ostati v Trstu nad 7 dni, si morajo izposlovati predhodno posebno dovoljenje tržaške prefekture.

* Cepljenje zoper tifus. Vsi lastniki in uslužbenici obratovalnic z živili, torej vseh gostiln, javnih kuhinj, mlekarin, slaščičarn, pekarij in trgovin z živili, prav tako vse strežne osebe zdravstvenih zavodov, vse perice in v pralnicah uslužbene osebe se morajo obvezno cepiti zoper tifus. Kakor prejšnja leta, se tudi letos to cepljenje opravlja z uživanjem tablet zjutraj na tešče. Kakor se je naše prebivalstvo že prepričalo, uživanje tablet ne povzroča nikakih motenj, pač pa je zanesljivo uspešno, kar je predvsem razvidno iz zelo nizkega števila boleznih skupine tifusa v letih, odkar je v Ljubljani vpeljano tako cepljenje. Zaradi izrednih razmer je nevarnost nastanka teh bolezni toliko večja, zato ne dvomimo, da vsi, ki so bili ta teden pozvani k cepljenju, točno izpolnjujejo svojo obveznost.

* Previdnost pri košnji! Letos imamo lepo košnjo, ki se je zgodaj začela. Trava je gosta in visoka. Pri košnji pa naj bodo kosci zlasti po tistih travnikih, kjer je imela vojaščina opravka, zelo previdni, da se ne zgode kakšne hude nesreče z bombami ali minami, ki so razsejane po travnikih. Na Barju je posestnik Jakob Vidmar zadeli na mino, ki ga je hudo poškodovala. Z Rakeka pa so prepeljali v ljubljansko bolnišnico posestnikovega sina Josipa Klemenčiča, ki je trčil s koso na bombo in so ga drobci hudo ranili.

* V službi ranjena železničarka. Na železniški postaji na Rakeku sta bila hudo poškodovana od bombe, ki je bila vržena proti njima, 42letni vlakovodja France Istenič z Rakeka in 31-letni strojevodja Štefan Sluga iz Ljubljane. Prepeljana sta bila v ljubljansko bolnišnico.

* Nevarni ribji lov. V bližini Ajdovščine so štirje mladi nepridipravi skušali v Vipavi loviti ribe z dinamitom. Nevarno strelivo je pa prezkodaj eksplodiralo in je dva močno ranilo po rokah in nogah. Druga dva sta odnesla lažje poškodbe. Vse štiri so prepeljali v goriško bolnišnico.

Japonski izreki

Bogastvo samo ovira modrost.
V duhu nakopičeni zaklad! ne rjave.
Preveč je ravno tako škodljivo kakor premalo.
Poštenjak ima ravno senco.
Potrpežljivost je zlato.
Zabi v mlaki se ne sanja o morju.
Brez ognja ni dima.
Če za mnogo denarja malo storiš, si tat.
Močan vonj privablja muhe.
Slab rokodelc se srči na svoje dobro orodje.
Tudi najboljši konj ne more nositi dveh sedel.
Tvoje delo bo uspevalo le, če vanj veruješ.
Zlato se preizkuša z ognjem, človek z zlatom.

PO SVETU

× Tako imenovani »Commandos« ali »Rangers«, kakor se imenujejo člani severnoameriških naskakovskih čet, so dobili v Angliji in v Ameriki, kakor sami pravijo, »znanstveno izobrazbo za morilce«. Med tem pa vse kaže, da se je postal odgovornih čimteljev strah pred posledicami take »vojaške vzgoje«. Vsekakor poroča angleški dnevnik »Daily Mirror«, da so se pojavili posebno v Združenih državah glasovi proti takemu načinu vojne izobrazbe. Mr. E. E., vodja newyorške podružnice severnoameriške zvezne policije se je, kakor pravi list, k temu vprašanju izjavil z naslednjimi besedami: »Jako neverjetno je po mojem mnenju, da bi ti ljudje po vojni našli pot v normalno meščansko življenje. Najmanj bo velik odstotek teh izvrševal umore. Zopet druge bodo mila, pomankanje in brezposelnost dovedli do tega, da se bodo takih metod, kakršnih se uče sedaj, v vseh podrobnostih, ob prvi priliki poslužili. Vsekakor bo zaznamovati v Združenih državah po vojni velik porast zločinov vseh vrst.

× Kanada naj bi postala član panameriškega združenja. Vodja kanadske socialistične stranke M. J. Coldwell je izjavil v kanadski zbornici, da se mora Kanada prizadevati, da postane član vseameriškega združenja. Ta izjava gotovo ni po volji Churchilla, ki je šele pred kratkim na konferenci dominionov zaman poskušal doseči večjo skupnost ruščega se imperija. Kanada bo pa med prvimi, ki bo zapustila angleški razpadajoči imperij, katerega razpadanje je povzročil Churchill, ter se bo postavila ob stran Združenim državam.

× Neprijetne besede angleškega filozofa. Iz Stockholma poročajo: V nekem članku, ki je izšel v ameriškem dnevniku »Saturday Evening Post« pod naslovom »Ali so lahko Angleži in Američani prijatelji?«, razpravlja angleški filozof Bertrand Russell: »Kakor dolgo je Anglija prevladovala na morju, so Angleži zaničevali druge narode. Sedaj pa, ko je ameriška mornarica močnejša kakor angleška, je Washington vladajoče središče sveta in New York finančno središče. Potem ko so Angleži 200 let vladali, se bodo morali sedaj naučiti, da zasedejo drugo mesto in se s tem zadovoljijo. Te besede najbrž ne bodo prijetne za Angleže. Toda Russell je dejal — seveda z drugimi besedami — prav jasno svojim rojakom: Tako daleč je privedel Churchill včasih tako ponosni Albion! S tem je Anglija, kakor smo že vedno poudarjali, naposled poraženec v tej vojni. Po dvestoletni vladavi so vojni hujskači ob Temzi, predvsem Churchill, privedli svojo deželo v slepo ulico, iz katere ni poti naprej.

× Čungking ima letno 1,8 milijona človeških izgub. Namestnik japonskega vojaškega zastopnika v Sanghaju je izjavil, da znašajo letne čungkingške izgube mrtvih, ranjenih, ujetih in pobeglih po previdnih cenitvah 1,8 milijona mož. To število pa bo letos verjetno še višje. Zastopnik je rekel, da so imele čungkingške čete velike izgube v prvem operacijskem pasu. V Honanu pa so izgubile eno celo armado, tri nadaljnje so Japonci uničili do ene tretjine, štiri pa do polovice njihove vojne moči. Zastopnik je dejal, da Čungking kljub svojim trditvam ni sposoben izvršiti na tem področju protiofenzive.

× Boljševiške vzgojne metode v Južni Italiji. Iz Rima poročajo: Starejši mož s poštenimi, jasnimi očmi, ribič Anacleto Ravina iz Polignana ob jadranski obali se je zatekel k svoji hčeri, poročni v Rimu. Povedal je, da se je njegov nečak, Vitale Ravina, ki ga je boljševiška agitacija premetila, da je vstopil v novo urejeni plonirski dom v Consersanu, nenadoma pojavil pri njem. 15letni fantič je pripovedoval, da je zbežal iz doma, ker ni mogel tamkaj več vzdržati. Dejal je, da je bila hrana v začetku kar dobra, že po enem tednu pa je postala skoraj neužitna. Voda doma je pijanec in pretepeva gojence brez vsakega vzroka. Vzgojitelji so razen častne izjeme sami neuki ljudje, med katerimi je tudi neki blviš konjski hlapec, ki z muko obvlada čitanje. Pouk se je vršil po mili volji »vzgojiteljev«. Kadar se učiteljem ni ljubilo poučevati, so dobili gojenci prosto. Vsako jutro je pa imel vodja nagovor, pri katerem so morali biti vsi navzoči. V teh govorih je slavil uspehe boljševiškega sistema. Slabo pa je postalo, ko so se pojavile prve bolezni, posledica slabe prehrane. Niti obolelih za tifusom niso izolirali, tako da je v kratkem umrlo 20 gojencev. Zdravnik, ki je bil preobremenjen in povrh tega ni imel nobenih zdravil, ni mogel mnogo pomagati. Mladi Ravina je prenašal to pasje življenje s stisnjenimi zobmi v tistem upanju, da se bo vedno obljubljeni raj že nekega dne uresničil. Toda prišlo je popolnoma drugače. Po kratkem boljševiškem šolanju so gojence začeli vzgajati vojaško,

Koze na drevesih — vsakdanjost v Afriki

Koze na drevesih — to je v Maroku nekaj vsakdanjega, samo ob sebi umevnega. Za Evropce je to seveda nenavaden prizor. Presenečenje se ga loti prav za prav, še preden opazi živali. Drevesa imajo tako svojevrstno obliko. Videti so kakor pohabljeni ali imajo široko razprostrte krošnje — toda debela večinoma ni. Njih veje silijo že tik nad zemljo narazen. Druga imajo spet okrnjene krošnje, a so vendar velikani, ki jih trije možje komaj obsežejo.

Maroška obala ni dežela pašnikov v našem smislu in tudi drevesa niso tu umetno vsajena. Razvila so se iz semen, ki jih je prinesel veter od bogsigavedi kod in ki izvirajo od vseh mogočih listovcev in iglavcev. Kozam je to seveda vseeno, kajti koze žrejo vse, celo sad arganovega drevesa, ki rase tod in ki je človeku neužit.

A tudi tam, kjer ni pašnikov, potrebujejo ljudje mleka in v peščenih in skalnih ozemljih, na katerih živijo Berberci, je morala po sili koza stopiti na kravje mesto.

Kakor vemo, koze zelo radi obgrizujejo mlada drevesca in grmovje tudi tam, kjer je dosti trave, kjer je pa nič ni, jih mora glad spremenjati v drzne plezalke na drevesa. Tako je bilo s prvimi kozami, ko so si Berberci omislili te živali, današnjim živalim pa je plezanje na drevesa že prirojena sposobnost. Sicer pa ni to že

skoraj nobena umetnost, več kajti živali so si s svojimi trdnimi parklji izhodile naravnost prave gazi v debela, krošnje pa so se tako sploščile, da na njih prav udobno stoje ali leže.

V nasprotju z običajnimi kozami so berberske koze nad vse plašne. Če se približuje tujec, stečejo kolikor hitro morejo po debelu navzgor in se skrijejo v goščavo listja. Ljudem se sploh ne kažejo rade. Ker pa ne kažejo posebnega veselja, da bi spreminjale svoja bivališča in kraje, kjer se podnevi mude, imajo pastirji zvečer z njimi lahko delo, da jih zberejo. Pastir dobro pozna njih glavno lastnost: požrešnost. Najprej udari s palico po drevesu, na katerem morajo biti njegove koze, da izzove njihovo pozornost. Potem zažene nekoliko kamnov v najgostejše listje, da se vsuje to na tla. Cim pa zagledajo koze sveže zelenje na tleh, poskačejo z dreves, ker menijo, da jih spodaj čaka posebna slaščica.

Ta način paše koz je morda najstarejši in najprvotnejši, kajti koza je, kakor so dokazali raziskovalci, ena izmed prvih človeških domačih živali. Pridružila se je človeku davno pred govedom in ga je spremljala že v kameni dobi. Od kod izvirajo Berberci, pa še danes ni znano. Gotovo je le, da spadajo med najstarejša ljudstva in da nikoli niso poznali drugačnega načina paše svojih koz, nego je ta, ki smo ga opisali.

pri čemer sta bila njihova glavna hrana udarci in glad. Ko je zaslutil, da jih bodo prepeljali v Sovjetijo, se je odločil za beg. Le dva dni je mogel stric skrivati begunca, ko so se pojavili boljševiki ter aretirali »izdajalca«. Tudi starega Ravina so vzeli s seboj, da bi ga skupno s svojim nečakom ustrelili. Med prevozom, ki naj bi ju dovedel v neki kraj, kjer naj bi bila postavljena pred sodišče, sta poskušala pobegniti, pri čemer je bil mladenič ustrelen. Anacleto Ravina, ki mu je beg uspel, ne bo nikoli pozabil strašne usode mladega, življenja polnega nečaka.

× Iz židovske statistike. »Israelitisches Wochenblatt für die Schweiz« (Židovski tednik za Švico) potrjuje ugotovitev, ki so jo objavile madžarske oblasti, da namreč število 800.000 židov ne predstavlja celotnega števila židov na Madžarskem, ter da je računati, da bo na Madžarskem najmanj 1 milijon nosilcev židovskih razpoznavnih znakov. Med 269 milijonarji, ki so živeli v Budimpešti, je bilo 179 židov in le 94 nežidov.

× Veselje gospe Rooseveltove do potovanja. Nenasitna želja gospe Rooseveltove po potovanju je bila nedavno tudi predmet nekega vprašanja znanega Gallupovega zavoda, ki prireja stalne ankete. Odgovori so bili precej neprijetni za gospo predsednikovo. Stalne »izletniške vožnje« so mnogi Američani označili kot neprimerne za predsednikovo ženo, drugi pa so dejali, da uporablja vojno za ogled sveta. Nekateri tudi niso bili tako ostri pri sodbi »prve dame« Združenih držav ter niso smatrali njenih potovanj za škodljiva, vsaj dokler jih plačuje s lastnim denarjem. »News Chronicle« poroča, da so ta rezultat glasovanja objavili v trenutku, ko se je gospa Rooseveltova pravkar vrnila s potovanja po Karibjskem področju in imela v Pittsburgu svoje običajno predavanje. Odgovorila je na neko vprašanje, da bi prav rada potovala tudi v Sovjetsko Rusijo. Pri njeni trgovski sposobnosti skoraj ni verjeti, da bi bili primerni potni stroški že zaračunani v honorarju za predavanja, ki ga za to svoje udeleževanje brez dvoma pobira, kajti zastoj gospe Rooseveltove ne govori.

× Oni že vedo, zakaj! Angloameriška trditev, da napadajo zavezniški bombniki le vojaške cilje, je dobila najboljši odgovor v ravnanju z ameriški ranjenimi vojnimi ujetniki v Rumuniji. V neki veliki bolnišnici, tako poroča časopis »Populace«, so na alarm skočili iz postelj vsi zavezniški letalci, ki so bili pri zadnjih napadih sestreljeni ter so v divjem begu hiteli v zaklonišča. Čeprav jih je zdravnik — seveda ne brez posmeha — opozoril, da so v poslopju, ki je označeno z rdečim križem kot bolnica in da po zagotovilih zavezniškega vodstva bolnice ne pridejo v poštev kot napadeno področje, so vendar ameriški poloti polni nestrpnosti zahtevali, da se jih spravi v zaklonišča.

× Boljševiška agitacija in Rumuni. Iz Bukarešte poročajo: Celotno vrsto rumunskih doganjenih postavila rumunski dnevnik »Viatza« nasproti agitaciji sovjetskih radijskih postaj, ki se zelo trudijo, da bi dosegle, da bi se rumunski narod ne boril več naprej. »Sovražnik«, tako piše list, »si domišljuje, da smo pozabili na njegovo obnašanje v letih 1940-41 v Besarabiji in severni Bukovini. Odgovor tako mnogih Rumunov, ki so bili odvedeni v Sibirijo brez sledu ali pa kar umorjeni, so prebivalstvu onstran Pruta ostale v nepozabnem spominu.« List vprašuje, ali so morda boljševiki leta 1944 drugi, kakor so bili pred 4 leti in ali so izpremenili svoje metode. Kot odgovor navaja časopis vse dogodke, do katerih je prišlo

pred kratkim v občinama Stafanesti in Badujec, kjer so boljševiški zločinci oskrnili žene, prebivalstvo pa enostavno oropali živine, obleke in civilskih potrebščin. V zasedenih krajih, tako piše list, so bili razdeljeni možje med 16. in 60. letom v dve skupini, od katerih je bila ena določena za vojno službo v rdeči armadi, druga pa k prisilnim delom. Številni vojni ujetniki so bili mučeni ali ubiti. »Vsi ti dogodki, k temu še Katyn in Grišino«, tako končuje članek, »so še v svežem spominu prebivalstva in dvomimo, če bo kdo podlegel sovjetskemu poskusom zapeljavanja.«

× Ribiška vas umira od gladi. Begunci iz ribiške vasi Piserotta v provinci Cilento so se javili italijanskim oblastvom v Tivoliju. Bili so suhi, izstradani in popolnoma obnemogli. Tega njihove stanja so krivi njihovi boljševiški »sorojaki«. Najstarejši med njimi, ribič Anselmo Cosigari je pripovedoval: »Potem, ko so Angloameričani zasedli našo ribno vas, so postali boljševiki, ki jih sedaj nič ne ovira pri njihovih nesramnostih in zločinih naravnost neznosni. Kadar koli sem se v zgodnjem jutru vračal z ribolova so me sprejeli odposlanci novega boljševiškega krajevnega vodje ter mi odvzeli ves ribiški plen. Če sem jih prosil, da me ne pustijo umreti od gladi so mi vrgli zasmehovaje me, nekaj gnilih rib, s katerimi sem moral prehraniti svojo rodino. Po nekaj dneh so zboleli moji trije otroci in žena zaradi zastrupljenja z ribami. Moja majhna hči in moja slabotna žena sta umrli. Moj štirinajstletni sin, ki ga vidite tukaj, in jaz sva b'la tudi bolana, vendar sva preživela bolezen. Ker so boljševiki z vsemi ribiči tako ravnali, je kmalu pomrlo mnogo vaščanov. Naposled nismo mogli tega več prenašati ter smo pobegnili v temni noči.«

× Umdrajoča Anglija, »prebivalstvo se krči. Skoraj vsak dominion je postavil Angliji zahtevo, da dovoli po končani vojni izselitev mladih Angležev in Angležinj v redko naseljene dominione. Sedaj se izraža parlamentarski sodelavec londonskega tednika »Observerja« proti temu načrtu ter ugotavlja, da si Anglija ne bo mogla tega dovoliti. Do tega sklepa je prišla že tudi vlada. Predvsem ne pride v poštev, da bi Anglija pospeševala takšno preseljevanje, kajti Anglija potrebuje sama svojo mladino in to še posebno v sedanjem času, ko se krči njeno prebivalstvo in ko je vsaka moč nujno potrebna, da doprinese svoj delež k temu, da si Anglija nazaj osvoji svojo predvojno moč.

× Dva, ki sta videla ponoči. O cesarju Tiberiju poročajo, da je videl tudi v temni noči, ko je lahko celo čital pisma. Ker je bil cesar, so bili ljudje prepričani, da ima ta izredni dar neposredno od bogov. Izredno ostre oči je imel tudi zgodovinar Marco Antonio Coccio Sabellico, ki je živel proti koncu 15. stoletja. Tudi on je lahko čital knjige v temni noči. Toda bil je navaden človek in zato so ljudje govorili, da ima ta dar od hudčica.

× Vzorno sosodstvo med pticami. Med ljudmi kaj čisto sosodski odnosi niso prida vredni. O tem bi bilo škoda izgubljati besede. Prav narobe pa je na priliko v živalskem svetu, zlasti med pticami, seveda v določeni okolnostih. Ptica sosedska ljubezen in občirnost je včasih naravnost presenetljiva. Ptica ne bo nikoli iskala svojega plena v bližini svojega gnezda. Orel, ki ima svoje gnezdo v bližini zajčjega ležišča, se teh zajcev ne bo nikoli dotaknil, narobe, še branil jih bo pred napadi drugih orlov.

SMEŠNICE

DVOJNO

Mama: »Kaj ne, Lizika, najprej se je čoln prevrnil, potem te je pa Jurček objel!«

Hči: »Nasprotno, mamica! Najprej me je objel, potem se je čoln prevrnil.«

SKROMNOST

On: — Gospodična, ali od moza, ki bi ga lahko ljubili, veliko zahtevate?

Ona: — Ne, prav malo. Zadovoljna bi bila, če bi bil drugačen od vas!

DVOJČKI

Milica je dobila bratca-dvojčka. Na dan njunega rojstva ji je oče dejal, da ji zaradi presrečnega dogodka ne bo treba v šolo.

— Reci gospodu učitelju, da si dobila dva bratca in te jutri ne bo v šolo!

— Da, očka, bom, ampak povedala bom, da sem dobila samo enega bratca!

— Zakaj pa to?

— Druga bratca prihranim za prihodnji teden!

VAZEN VZROK

»Torej, vi nečete položiti strokovne izpite? Hm, po tem takem morate oditi v inozemstvo in to najmanj za leto dni.«

»Saj zato! Veste, pri moji ženi ne morem več vzdržati!«

IZ PISARNE:

Šef urada: — Drži torej, gospod knjigovodja, ko boste prečitali »Jutro«, mi ga prosim posodite, kaj ne?

DOVOLJ JE

Ona: — Če počakate trenutek, gospod, vam predstavim še sestro?

On: — Hvala lepa, gospodična. Dovolj za danes! Res ni, da bi se trudili!

STOTAK

— Kaj meniš, je sto lir velika vsota, če jo moraš komu vrniti?

— Ni toliko!

— No pa dobro; prosim, posodi mi sto lir!

UBOGLJIV OTROK

»Peter, zdajle bo prišla naša stara, bogata teta, glej, da jo boš objemal in poljboval. Ako tega ne boš storil, boš moral za kazen takoj v posteljo!«

»Torej, lahko noč, mamica!«

POMOTA

Ob vrtni ograji dvori zaljubljenec svoji izvoljenki:

»Gospodična Lenčka, vi ste sonce mojega življenja, moja roža brez trnja, lepa kakor jutranja zarja in ob vašem nasmehu občudujem vaše krasne bele zobe...«

Glas z balkona: »Lenčka, kje si? Mama išče zobe, ali si jih spet ti dala v svoje brezzobe čeljusti?«

PRED POROKO

»Ljuba moja, preden se poročiva, ti moram nekaj zaupati. Imam privide in časih vidim ob sebi tujo, mlado, lepo oblečeno žensko.«

»To ni nič hudega, če jo ti vidiš, glavna stvar je, da jaz ne bom videla tuje žene ob tvoji strani.«

Modri napisi

V zverinjaku v Schonbrunnu je na kletki, kjer so opice, tale napis: »Obnašajte se pred opicami tako, da nikdo ne bo prisiljen primerjati vaše obnašanje z obnašanjem opic!«

Neki švicar je namesto navadnih napisov za vinske bratce obesil v svoji gostilni na steno takle napis: »Kadar greš iz gostilne, se ne približuj nobenemu vozilu!«

Na nekem alpskem planinskem pašniku lahko bereš besede: »Na travniku se pase živina, ki ne spada med umna bitja. Veš, kam spadaš, če ho- diš po travli?«

V Samarkandu v Srednji Aziji je na cestnem križišču tale kažiplot: »Po! v Indijo. Oddaljenost ni znana.«

ŽIVČNOST

Zadnjič sem obiskala svojo prijateljico in jo našla v branje zatopljeno, roke pa si je tiskala čez ušesa.

»Kaj pa je s teboj?« sem jo vprašala.

»Berem detektivski roman. Zelo napeta stvar!«

»Zakaj pa si ušesa pokrivaš?« sem vprašala dalje.

»Saj radio ne igra, da bi te motil.«

»Veš, v romanu je samo streljanje in to je tisto, kar me ob branju moti.«

ŽENSKA V ARMENSKIH PREGOVORIH

Ce otrok ne joče, mu mati ne nastavi grudi. Dobra vola spoznaš šele pri oranju, dobro ženo šele ob zibelki.

Ce se nameravaš oženiti s hčerjo, si dobro ogledaj mater.

Ko kupuješ suknjo, pregledaj šiva.

Prepirale so se vrane, katera ptica je najlepša. Moji mladiči, je trdila stara vrana.

Neumno deklo bo neumna žena in neumna gosposinja.

Pogosto je zasluga lačnega otroka, da se mati najde.

DOLGO PISMO, KRATKA VSEBINA

— Pomisli, Srečko mi piše 18 strani dolgo pismo, — pravi Erika svoji prijateljici.

— No, to je pa res dolgo pismo. Kaj ti pa piše?

— Da me ljubi.

DRAMA V KUHINJI

— Marička, malo prej sem slišala v kuhinji tresk, kakor, da bi se bilo kaj razbilo.

— Milostiva, prav ste slišali, razbila se je moja zaroka s premogajem.

ZANESLJIVO ZNAMENJE

— Ali slišiš Mihec, — pravi sestra svojemu bratcu, — Mamica se smeje očkovim dotipom. Torej imamo obisk!

RAZUMLJIVA ŽELJA

— Mamica, pravi Mihec na večer pred svojim godom, — če ti je vseeno, bi rajši imel za god eno svečo in devet tort kakor pa samo eno torto in devet sveč.

Križanka št. 23

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. reka v Srbiji, 9. pokrajina v Italiji, 15. število, 18. utruditi se, 20. nedoločen zaimsek, 21. mesto v Vojvodini, 23. južni sad, 24. jezikoslovec, 27. oziralni zaimsek, 28. kazalni zaimsek, 29. kovina, 30. izdelovalec alkoholne pijače, 33. pestra raznobarna, 35. studij priprava, 36. samostan pri Kraljevu, ki ga je ukazal zgraditi kralj Stefan Prvovenčani, 37. število, 38. vzklík, 39. romanski spolnik, 40. zagovornik, nogometni igralec, 43. pokrajina v Italiji, 45. žensko ime, 47. srbohrvatski vzklík, 48. pripadnik evropskega naroda, 49. oblika pomožnega glagola, 50. osnovnošolska učna snov, 54. moško ime, 55. vrsta vina, 57. goljufane, 58. predplačilo, 59. že tako, 61. osebni zaimsek, 62. čistiti, snaziti, 63. osebni zaimsek, 64. v družbi cenjena lastnost, 66. bolgarski kazalni zaimsek, 68. v prijatelju, 70. evropska država, 73. grška črka, 74. biti znan, 77. operna pesem, 78. italijanski spolnik, 79. v demokratičnih državah ob volitvah važna oseba (toda samo ob volitvah), 81. gostilniški zaplet, 83. žensko ime, 84. sladka jed, 85. tih, brez besede, 86. pritok, 88. predlog, 89. obrtniški obrat, 91. srednješolski zavod, 92. vas v občini št. Vidu pri Stični, 93. živahen, živ.

Navpično: 1. gora v Posavju, 2. slovito letovišče ob Jadrani, 3. otok v Dodekanezu, 4. čutni organ, 5. južni sad, 6. domnevajo, da so trume pod njegovim poveljstvom razrušile tudi pradžavo Emom, 8. obalno mesto v Maroku, 10. uglediti, odstraniti prepir, razburjenost, 11. krvav zločin, 12. oseba iz opere »Sneguročka«, 13. sloviti hrvaški jezikoslovec (1838—1923), 14. krap ima na koncu, 15. tiskarski delavec, 16. trinoštvo, nasilstvo, 17. osebni zaimsek, 19. nauk o pravem življenju, 22. podredni veznik, 25. veznik, 26. italijansko ime za slovensko vas na pragu Trsta, 31. kvartaški izraz, 32. živa, izvaljena, povržena, izležena, 33. v gledališču pomeni uspeh, 34. država v USA, 36. očističen kostni klet, 40. velike kače, 41. nikalna oblika pomožnega glagola, 42. snežni plaz, 44. bolezen, 46. oseba, ki sodeluje pri sklenitvi pogodbe o neodplatni prepustitvi lastnine, 47. močan svetilni plin, 51. nedoločni zaimsek, 52. sklon, 53. nežid, 56. tekoča voda, 60. mesni izdelki, 65. odvodna naprava v kuhinji (množina), 67. moško ime (množina), 69. evropsko glavno

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18								19	20			21		22		
23							24	25			26		27			
	28			29							30		31			32
33			34				35				36				37	
38			39				40		41	42			43	44		
45		46				47			48							49
		50		51			52	53		54			55	56		
57							58			59		60		61		
		62							63			64	65			
66	67						68		69	70	71					72
73						74	75			76	77					78
79			80					81		82		83			84	
	85					86	87	88			89			90		
91							92							93		

mesto, 71. od vode izmit jarek, 72. ob času, ko, 74. v Oslu, 75. vinski kis, 76. vas pri Kamniku, 78. brez volje za delo, 80. naziv, označba, 82. okrajšano moško ime, 84. nebesni pojav, 87. kvartaški izraz, 90. igralna karta.

RESITEV KRIZANKE ŠT. 22

Vodoravno: 1. Banovec, 7. tara, 10. Golovec, 16. uraden, 17. pesa, 18. ro, 19. obara, 20. kamen, 21. remi, 22. kura, 24. EJAR, 25. Ober, 26. nota, 27. Dubica, 28. iti, 29. ven, 31. jo, 32. Barica, 34. on, 35. IC, 36. str, 38. kronika, 40. srp, 42. zlato, 44. in, 45. ro, 46. smeti, 48. Albanija, 51. Ig, 53. nekoliko, 56. Kovič, 57. ms, 59. Ob, 61. boleč, 63. reč, 64. petelin, 66. kec, 67. kr, 68. ar,

70. baroni, 71. ep, 73. ura, 74. Lož, 76. mogila, 77. smel, 78. spev, 79. opj, 81. bold, 82. svit, 83. ima, 84. novec, 86. da, 87. kler, 88. svetel, 89. Atakama, 90. ahat, 91. tvarina.

Navpično: 1. Bukovina, 2. Arabec, 3. namen, 4. oder, 5. ven, 6. en, 7. tema, 8. asi, 9. ar, 10. Gorica, 11. lo, 12. obe, 13. vaji, 14. Erato, 15. carina, 17. petek, 18. Rubikon, 21. roj, 22. kuriz, 23. Aca, 27. dan, 30. Stanič, 32. boni, 33. vrelac, 36. slavec, 37. rtič, 39. ri, 40. Smolej, 41. ptič, 42. zbor, 43. oj, 46. skok, 47. ik, 49. ik, 50. Amerika, 52. goli, 54. eb, 55. opravila, 58. stoli, 60. bi, 62. Valona, 64. pagoda, 65. nemir, 67. krema, 69. ropot, 70. bob, 72. pet, 73. upati, 75. ziva, 77. svet, 78. smer, 80. jek, 82. sla, 83. Iva, 85. ca, 87. kh, 88. sv.